

וטהר לבנו

חידושים וחיזוקים

חנוכה

לעילוי נשמת

יורם בן יפת נגר זצ"ל, אברהם מיכאל בן חנה זצ"ל, אלון בן סוסי קירחיש זצ"ל, בצלאל בן סלאח מדהלה זצ"ל, שאלתיאל בן מזל זצ"ל, אורן בן כרמלה זצ"ל, גדעון בן שלום זצ"ל, הדס בת כרמלה ע"ה, אהרן בן יחיא שוקר זצ"ל, שי בן מזל זצ"ל

רפואה שלמה והצלחה: זיו יעקובי בן רבקה עוזי בן שלמה, אלון בן יונה

והצלחה ובריאות: למשפחת יעקובי, זיו בן רבקה, דורן, ליאור, רואי, בני לילך וכן, לרבקה בת אורה, עידן בן רוחמה, אביחי בן דליה.

עומר בורה בן הדס לשלום בית תמיד, ובן זכר בקרוב

ד"ר אהרון קרן ז"ל מנצח לזכרו כי הספי מיהורי מאוץ לי רצא קיימ ומוג טו וזוה
ואימו הגורו, מינו, המורכ גאיטא גהעצט מויה ול באוקי ב
ויי ועיין

עזור והשתתף בהדפסת מהדורה חדשה של ספרי "וטהר לבנו"

שמרון שר התורה רבי חיים קנייבסקי מעיד

הספר "מעורר מאוד"

ליראת שמים, למידות טובות, וללימוד תורה

ומרן שר התורה, בקבלתו הספרים שר כמה פעמים בהתלהבות:

"וטהר לבנו בתורתך ודבק לבנו במצוותיך ויחד לבבנו לאהבה וליראה את שמך"

נוסח שלא נמצא בסידורי התפילה ובמקורות

וטהר לבנו - 6 כרכים לחיזוק וזיכוי הרבים

לתרומה והנצחות, ולדמי קדימה כ 150 ₪ לסט, אנא פנו :

יוחנן ריינר 0527120333 106855@gmail.com

אני מאמין שכל שבוע שהדפסת הספר מתעכב זה משמים,

ובנתיים בס"ד נוספים חידושים לספרים, אבל תפילתי שכבר שאוכה להדפיסם ולחלקם בישראל.

חנוכה

חנוכה על שם מה??

ואילו לדעת המפורשים שכן שייך לקרוא לחנוכה על שם המנוחה מהמלחמה, כי גם במלחמה רוחנית יש מטרות והישגים וכביכול תחנות של מנוחה.

וכמו שברוך ה' ראיתי מתחזקים רבים ביראת שמים, ברוך ה' מעל 2000 שמתחזקים 40 יום בשמירת עיניים וקדושה כראוי, וכל סיום של 40 יום בקדושה הם חוגגים אותו בסעודת מצווה בהלל והודאה, ומתוך שמחה של מצווה הם מקבלים על עצמם שוב ושוב עוד 40 יום שמירת עיניים וקדושה, כך כל חייהם בקדושה וטהרה.

ודעון עצום טמון בזה, שהרי היצר הרע מסית את האדם בטענה שאין לו כל תקווה כל ימי חייו להיות קדוש וטהור, על כן באים כנגד היצר בטענה שזה לא כל החיים אלא זמן קצוב ומוגדר של 40 יום, **וככה** אדם מצליח לעמוד בקדושה כל 40 יום, **וסיום 40 יום** משמח אותו ביותר שהצליח במטרתו, והצליח לנצח את היצר הרע בתקופה שלימה זו, וכך מתחזק וחוזר לנצח ולהצליח להתקדש עוד 40 יום, ובעזרת ה' עד סוף ימיו בקדושה.

והנה ימי חנוכה ימי טהרה וקדושה, ימים בהם קצת מהאור מגרש הרבה מהחושך, בוודאי כדאי לקבל על עצמנו תוכנית זו, להתקדש כל אחד ברמתו הרוחנית בהתמדה 40 יום, שגם הוא ירגיש את ניצחון היצר, ואת המתיקות לנוח כל סיום 40 יום ממלחמת היצר, ודבר זה מתוק הוא ביותר!! כדאי לכל אחד להחליט שהוא מקבל קבלה טובה זו עליו, ומול הנרות יבטיח לעצמו ולנשמתו להתקדש בהתמדה ובהצלחה.

ואכן, ישנם אנשים שהם בעמק הבכא לאחר נפילות קשות, היות ולהם 40 יום התמדה בקדושה נשמע כמושימה בלתי אפשרית, לכן לאנשים אלו שבורא עולם שמח בשיבתם אליו, כדאי לקבל על עצמם תחילה 24 שעות של קדושה מושלמת, ולאחר מכן 48 שעות, ולאחר מכן שבוע רצוף בקדושה, עד שבסוף סוף יצליח בעזרת ה' עם הרבה עקשנות ונחישות להגיע ל40 יום שלימים של קדושה וטהרה. ואנני מכיר יהודים צדיקים, שמידי שבת בשבתו מקבלים את השבת במתנת סיכום ההתעלות שלהם במשך השבוע, ובתפילת "וטהר לבנו" הם מתחננים לבורא עולם שיעזור להם להצליח כל השבוע עד שבת הבאה להיות בטהרת הלב מושלמת!!!

וזכור שאכן המלחמה – מלחמת היצר היא כל החיים בלי הפסקה עד הרגע האחרון, בכל זאת תוכנית 40 יום נותנת כביכול הפסקות של שמחת הניצחון, וסיום מערכה בהצלחה, וכך אפשר לחגוג חנוכה כל השנה, וכל החיים!!! ולהאיר את העולם מחושך היצר כל ימי חייו ואמן.

"על הניסים" - מדוע בתפילת על הניסים לא מזכירים את נס פך השמן??

נס פך השמן היות והנס הזה היה רק לזמנם ולשעה, לכן לא מזכירים אותו בתפילת על הניסים.

וקצת קשה, שהרי הרמב"ן במדבר ה' ב' אומר שנס נרות חנוכה הוא לדורות עוד מימי הדלקת אהרן הכהן, ועל זה נכתב בתורה "להדליק נר תמיד", עד עצם היום הזה!!! ואם כן בוודאי יש משמעות לנס פך השמן עד עצם היום הזה?? ובפרט שהמשמעות היא שאור חוכמת התורה הקדושה תאיר עד עצם היום הזה?? וכפי שהארכתי בסוף העלון.

ובכדי לענות על שאלה זו יש להקדים ולשאול שאלה נוספת, שהנה השמן שמצאו הרי הוא הספיק אך ורק ליום אחד בדרך הטבע, ומה שהדליקו בו כל 8 ימי חנוכה היה בניסים, וקשה איך היה מותר לברך בבית המקדש על הדלקת המנורה (לשיטות שעל כל עבודה בבית המקדש חייבים לברך ברכה), והרי הטבת הנרות לצורך הדלקת מצווה נפרדת היא והיה חובה לברך עליה ואיך ברכו על מעשה ניסים??

ולמרות שמצאנו בגמרא תענית כה' סיפור עם הבת של רבי חנינא שהדליקה נרות לכבוד שבת ולאחר ההדלקה הבחינה שהשתמשה בחומץ במקום בשמן, והייתה בצער מכך, אמר לה אביה אל תצטערי, מי שאמר לשמן שידלק יאמר לחומץ וידלק, ואכן כך היה החומץ דלק יותר זמן משמן רגיל, שדלק עד מוצאי שבת ועשו ממנו הבדלה וזה

כתב הר"ן שעל שם שחנו בכה' לכן נקרא השם חנוכה, ושואל המהרש"א ממה הם נחו?? שהרי בחנוכה אינו כשבת ויום טוב הם ימי מנוחה ממלאכה?? לכן מבאר המהרש"א שהשם חנוכה זה על שם חנוכה המזבח,

אומנם החיד"א בשם מפורשים כתב שבחנוכה נחו מהמלחמה באויביהם ולכן מתאים הלשון חנו בכה', ולכאורה קשה מדוע המהרש"א לא תירץ כן בפשיטות שהכוונה למנוחה מהמלחמה?? ולמה הב"ח סימן תר"ע טוען שדוחק לפרש כן, הרי בפורים חוגגים ביום שנחו מהמלחמה באויביהם?? ואם כן המושג שנחו מהמלחמה משמש סיבה לחג כבר מופיע מפורש בתנ"ך.

אלא יתכן בדעת המהרש"א, שהיות ובחנוכה המלחמה בעצם הייתה על החיים הרוחניים ולא על החיים הגשמיים, וזאת בשונה ממה שהיה בפורים ששם רצו להשמיד את עם ישראל מלחמה על גוף עם ישראל, לכן כלפי חנוכה יתכן בדעת המהרש"א שפשוט שלא שייך מנוחה ממלחמה כזו לעולם עד ביאת משיח צדקנו, ועל כן פירש חנוכה על חנוכה המזבח.

והנה ימי חנוכה ימי טהרה וקדושה, ימים בהם קצת מהאור מגרש הרבה מהחושך, בוודאי כדאי לקבל על עצמנו תוכנית זו, להתקדש כל אחד ברמתו הרוחנית בהתמדה 40 יום, שגם הוא ירגיש את ניצחון היצר, ואת המתיקות לנוח כל סיום 40 יום ממלחמת היצר, ודבר זה מתוק הוא ביותר!! כדאי לכל אחד להחליט שהוא מקבל קבלה טובה זו עליו, ומול הנרות יבטיח לעצמו ולנשמתו להתקדש בהתמדה ובהצלחה.

ואכן, ישנם אנשים שהם בעמק הבכא לאחר נפילות קשות, היות ולהם 40 יום התמדה בקדושה נשמע כמושימה בלתי אפשרית, לכן לאנשים אלו שבורא עולם שמח בשיבתם אליו, כדאי לקבל על עצמם תחילה 24 שעות של קדושה מושלמת, ולאחר מכן 48 שעות, ולאחר מכן שבוע רצוף בקדושה, עד שבסוף סוף יצליח בעזרת ה' עם הרבה עקשנות ונחישות להגיע ל40 יום שלימים של קדושה וטהרה. ואנני מכיר יהודים צדיקים, שמידי שבת בשבתו מקבלים את השבת במתנת סיכום ההתעלות שלהם במשך השבוע, ובתפילת "וטהר לבנו" הם מתחננים לבורא עולם שיעזור להם להצליח כל השבוע עד שבת הבאה להיות בטהרת הלב מושלמת!!!

וזכור שאכן המלחמה – מלחמת היצר היא כל החיים בלי הפסקה עד הרגע האחרון, בכל זאת תוכנית 40 יום נותנת כביכול הפסקות של שמחת הניצחון, וסיום מערכה בהצלחה, וכך אפשר לחגוג חנוכה כל השנה, וכל החיים!!! ולהאיר את העולם מחושך היצר כל ימי חייו ואמן.

ראיתי רבים ששואלים, מדוע בתפילת על הניסים לא מזכירים את נס פך השמן, והנה התבוננתי וראיתי שגם בפורים שאומרים על הניסים לא מוזכר שם הנס שמרדכי נהיה משנה למלך אחשוורוש ושאסתר הייתה מלכה יהודית בגאון בבית אחשוורוש שנהפך לטובה לישראל.

ובפרט שמאסתר המלכה נולד המלך שעזר להקים את בית המקדש השני, אלא רק מזכירים את הנס שהי הפיר עצת המן והפכה לטובה, וזה מזכיר את הנוסח של חנוכה שבו מוזכר התהפוכה שעשה ה' שהפך את הטבע שרבים וחזקים נוצחו על ידי מעטים וחלשים.

וראיתי שמרן שר התורה רבי חיים קנייבסקי שליט"א מסביר שאנחנו מודים בהלל והודאה על ניסים שהיו ושהם משפיעים עלינו עד עצם היום הזה, ולכן המלחמה נגד היוונים שניצחנו אותם וזכינו לחיות בחיי תורה בטהרה, ולשלוט בארץ ישראל 200 שנה זה נס שראוי לחגוג אותו לדורות. ובפשטות כוונתו, שאילו לא היו מנצחים את היוונים לא היה נשאר שריד רוחני לבית ישראל, וכפי שאומרים בחג פסח בהגדה של פסח שאילולי הוציא אותנו ה' ממצרים הרי אנו ובנינו היינו משועבדים לפרעה במצרים עד עצם היום הזה.

ואכן משמע כדבריו בנוסח על הניסים, שאומרים: **בימים ההם ובזמן הזה**, שמזכירים נס שמשפיע גם לימינו, אבל

חנוכה

הקצת נהפך למידתה של המנורה על פי דרך הטבע שנקבע לאותו זמן.

ולפי? הכל מתורץ, שבתפילת על הניסים, אנחנו משבחים את ה' על עיקר הנס, ואכן עיקר הנס שהיה בחנוכה הוא שנהפך הטבע הרגיל לטבע ניסי, ואכן על התוצאה שנגרר מהנס על זה לא משבחים בתפילת על הניסים.

וכן בפורים מודים ומהללים על עיקר הנס שזה שה' הפר את מזימת המן וביטלה, ונהפך לרעת המן, וזה עיקר הנס ואילו מה שמרדכי ואסתר משלו ביד רמה בבית אחשוורוש לטובת היהודים, ומה שנגרר מזה שבנה של אסתר נתן רשות לבנות את בית המקדש השני, זה כבר תוצאה של הנס העיקרי, ולא על אנחנו מודים בתפילת על הניסים.

ואילו בגמרא שבת כא' ב', על השאלה מאי חנוכה?? עונה הגמרא דתנו רבנן וכו', ושם הגמרא מציינת בעיקר את נס פך השמן, והגמרא לא מציינת ומפרטת בהרחבה את ניצחון המלחמה ביוונים אלא בהבלעה, וכל כך למה??

וייתכן שהגמרא בשאלתה מאי חנוכה?? רצונה לפרש: איזה תוצאה למדו רבנן מנס חנוכה המפורסם – שעיקרו הניצחון של המועטים החלשים את הרבים והגיבורים??

ועל זה עונה הגמרא, "שתנו רבנן", שאין כאן סיפור היסטורי, אלא לימוד ותלמוד יש כאן, שרבנן שלמדו תורה, הבינו בעומק דעתם הרחבה והקדושה שמדייקת לאמיתתה של תורה, שאפשר הפעם להדליק בשמן של נס, ולברך עליו וגם להדליק אותו בשבת בבית המקדש ללוא חשש עבירה, ולא העדיפו להתיר לעצמם להשתמש בשמן טמא, למרות שטומאה הותרה בציבור, כי הם הבינו מנס חנוכה – ניצחון על היוונים, שהטבע השתנה בעת ההיא, שמועט יהיה כהרבה, וכפי שכתבנו קודם.

ואכן מתאים מאוד שיכתבו את נס פך השמן והדלקת נרות חנוכה דווקא במסכת שבת, כי חייבים להדליק נרות חנוכה כראוי, כפי שמדליקים כראוי לכבוד שבת, וכמו כן בבית המקדש היה מותר להדליק שמן ניסי של פך השמן אפילו בשבת, כי את זה תנו רבנן ולמדו אותו מהנס העיקרי של חנוכה וכאמור.

והדליקו נרות בחצרות קודש – איפה זה, ולשם מה?

אלא נראה לפרש, שלמרות שרק לשנה הבאה קבעו את חג החנוכה לדורות, בכל זאת גם בשנה ראשונה עשו פרסומא ניסא, כי הדליקו הרבה מנורות ונרות בחצרות בית המקדש – מכל צדדי החצר, בכדי לפרסם את נס הנרות לעיני כל, ורק לשנה הבאה קבעו את פרסום הנס כחובה על כל בית ובית כפי שבתחילה בשנה הראשונה פרסמו את הנס בחצרות בבית המקדש עבור כל כלל ישראל, אבל למהדרין עדיף שכל אחד יקיים בגופו את מצוות פרסום הנס.

ללמדנו, שחובה עלינו ללמוד מכל מצב בחיים בעיניים תורניות ובעיניים של תלמידי חכמים מה כל מצב עכשווי או משתנה או מפתיע דורש מאתנו לחיים העכשוויים וגם לעתיד הרחוק, ואכן ראינו משך כל ההיסטוריה שגדולי ישראל למדו לפרש את המצבים לפי דעת תורה, שהיא בדרך כלל היפך מדעת בעלי בתים ואנשים פשוטים.

וזכור את דברי הגמרא בדף כג' דווקא בקשר לחנוכה, שהגמרא שואלת מה מברך?? ועונה הגמרא, מברך: אשר קדשנו במצותיו וצונו להדליק נר של חנוכה, ושואלת הגמרא, והיכן צונו?? רב איוב אמר מ"על פי התורה אשר יורוך ועל המשפט אשר יאמרו לך תעשה לא תסור מן הדבר אשר יגידו לך ימין ושמאל", ורב נחמיה אמר מ"שאל אביך ויגדך זקניך ויאמרו לך", כי אכן כאמור חלק גדול בנס חנוכה נוצר מאיך שרבנן למדו את המצב שנוצר, שלכן הם התירו לברך ולסמוך על הנס של השמן ולהדליקו גם בשבת בבית המקדש כי הם הבינו שזה מצב של נס שמועט יצליח כמו מרובה.

ובעזרת ה', בורא עולם שעשה ניסים בעבר גם יעשה לנו ניסים בזמן הזה, ברוחניות ובגשמיות, שגם לנו למרות מיעוט כוחינו לעמוד מול פיתוי היצר הרע הזמין כל כך היום יותר מתמיד, בכל זאת קצת מאמץ ורצון שלנו ינצח הרבה מחושך היצר הרע והחזק והטמא, וגם בגשמיות למרות ההכנסות הקטנות שיש לנו מפרנסתנו, בכל זאת שיהיה ברכה בבית שהקצת יספיק לכל צורכנו בשפע בלי מחסור וחובות חס ושלום, ואך טוב וחסד ירדפוני כל ימי חיי ושבתי בבית ה' לאורך ימים, לראות בטוב ה' כל ימי חיי, ולהיות דבוק בקדושתו יתברך כל עת מעתה ועד עולם אמן ואמן.

היה נס גלוי, ואם כן לכאורה ניתן ללמוד מכך שאפשר להדליק ולצאת ידי חובה במעשה ניסים.

אבל אין זה הוכחה מושלמת, שהרי יתכן שבאמת אי אפשר להדליק ולברך על מעשה ניסים, אבל לפחות רבי חנינא ניחם אותה שיהיה אור בבית בליל שבת וחלילה לא ישבו בחושך. **וייתכן** שעל הברכה לבטלה לכאורה יתכן שזה לא תוקן, וגם יתכן ומצוות ההדלקה לא התקיים בהדלקה ניסית, וגם משמע בלשון הגמרא שלא באש זו ממש יצאו לברכת הבדלה, אלא ממנו לקחו אש – לנר אחר שאינו מעשה ניסים ובו עשו הבדלה ויל"ע.

עוד קשה, איך עשו מלאכה בשבת להדליק את המנורה בשמן של מעשה ניסים, בפרט לדעות (תוס' הרא"ש שבת כא') שחילקו את השמן לשמונה, כך שבכל יום השתמשו רק בשמינית מכמות השמן הנצרכת, והרי בדרך הטבע לא היה במנורה כמידתה ואיך היה מותר להדליק בשבת לא כנדרש שממילא זה לא עבודת בית המקדש המותרת בשבת (התוס' הרא"ש נראה שהסתפק האם זה לעיכובה, והמאירי וכן הקרן אורה מנחות פט' כתב מפורש שבפחות לא יצא יד"ח כמו בחנוכה, וקצת משמע כדבריו מדברי הרמב"ם בפירושו המשניות מנחות פ"ט מ"ג שגם בכבתה בלילה צריך להדליקה שוב במידה שלימה ולא חצי מידה למרות שזה כביכול מצב של בדיעבד??

אלא יתכן שהכהנים החשמונאים הצדיקים למדו הלכה למעשה ממעשה הניסים שראו בגופם שהצדיקים המועטים ניצחו את היוונים הרבים והחזקים, שעל פי דרך הטבע לא היה סיכוי לקבוצה קטנה לנצח את האימפריה היוונית העצומה ששלטה בעולם ביד רמה, והיות ובכל זאת המועטים ניצחו, ממילא הבינו שכרגע יש מצב נס כמו טבע בעולם שקצת יהיה יותר עוצמתי מהרבה.

ובפרט שהם מצאו בנס רק פך שמן קטן ובודד שהיה שמור להם שידליקו בטהרה, והרי הוא לא הספיק בדרך הטבע לשמונה ימים כנצרך על פי דרך הטבע, ומדוע אותו כהן גדול שטמן להם ברוח הקודש את הפך שמן לא טמן 8 פכים, מזה הוכח להם שאכן הטבע בעת ההיא הוא שמועט יהיה כרבים ויותר מהרבים, ועל כן הם בירכו על הדלקה כזו וגם הדליקו בשמן כזה בשבת בלי שום פקפוק, כי

לכאורה קשה, מה הכוונה שהדליקו נרות בחצרות בית המקדש??

ואם תאמר שהדליקו את המנורה במקום להדליקה בפנים הדליקו אותה בחוץ מטעמים וסיבות שונים כפי שראיתי במפורשים, בכל זאת לכאורה זה לא עונה על הלשון רבים "בחצרות", שהיה לכתוב והדליקו בחצר קודש, אם אכן הדליקו רק מנורה אחת??

חנוכה

8 ימי חנוכה

והנה מפורסם קושיית מרן הבית יוסף מדוע חוגגים חנוכה 8 ימים הרי ביום הראשון לא היה נס בשמן רק ב7 ימים הבאים??

ולפי הנ"ל הכל מתורץ, שאכן היה מעיקר הדין היו צריכים לחגוג זכר לנס רק 7 ימים בחנוכה, אבל היות ובחז"ל מספק בזמנם – בזמן החשמונאים שקידשו על פי הראיה את החודש, לכן קיבלו עליהם בשנה הבאה שבכל העולם גם בארץ ישראל ובכל התקופות 8 ימים שכל עם ישראל יחגגו בשווה 8 ימים, וזאת בגלל שהיה עניין לחז"ל לחגוג 8 ימים חנוכה להזכיר שהקפידו על שמן בטהרה.

ואולי מרן הבית יוסף שהקשה למה חוגגים 8 ימים, ולא 7 ימים, יתכן כי הוא מרא דאתרא דארץ ישראל, ובארץ ישראל תמיד היו אמורים לחגוג רק 7 ימים לכן הקשה למה מתחילה קבעו גם בארץ ישראל 8 ימים, העיקר שנצל את 8 ימי חנוכה בקדושה אמן ואמן.

לאיתי בשולחן ערוך הלכות חנוכה, אחד מהמפרשים במקום שואל מדוע בחוץ לארץ לא נוהגים 9 ימים חנוכה, כמו בשאר החגים, שהרי שבעבר קידשו וקבעו את ראש חודש על פי עדי ראיית הלבנה, ובחוץ לארץ לא תמיד הגיעו השליחים לכן נקבע לדורות שבחז"ל מוסיפים יום נוסף מספק, ומילא בפורים כתוב מפורש במגילה שאסור להוסיף ימים, אבל בחנוכה למה לא??

ובאמת במנחת חינוך שא' אות ט' הביא שבזמן שקידשו על פי הראיה אכן בחז"ל מספק היו נוהגים 9 ימים בחנוכה, אבל בזמננו לא קבעו 9 ימים בחנוכה כי אין כבר ספק, ורק בחגים שהם חובה מהתורה החמירו שיוסיפו יום כבעבר.

ונראה לתרץ שחג חנוכה חייב להיות רק 8 ימים, כי רצו לזכור לדורות שהקפידו על שמן טהור, ולקח 8 ימים לקבל שמן טהור, ואת זה היה חשוב לזכור לדורות!!!

ומנותר קנקנים נעשה נס לשושנים

ואכן מצאתי לאחמ"כ בשפת אמת שטוען שפירוש זה שקנקן זה נותר יחיד מכל הקנקנים הטמאים דוחק הוא, וכמו כן קשה לשון "קנקנים" הרי מצאו "פך" אחד שמן ולא "קנקן"??

אלא יתכן הכוונה שנותר רק פך אחד טהור בעזרה, אבל היה בו נס שפך אחד הכיל כמות של כמה קנקנים, בבחינת מועט המחזיק את המרובה, שלא נגמר השמן והתמלא שוב מאליו, אלא כבר בעת הימצאו היה בו נס של כמות של 8 קנקנים.

וזה כדברי חכמים שקנקנים הכוונה לכמות השמן, אך גם תואם לשיטת אדמו"ר שהנס היה בפך השמן שמועט החזיק את המרובה שלא בדרך הטבע, ואלו ואלו דברי אלוקים חיים בנס פך השמן של חנוכה.

וכל כך שמחתי שאדרבא מתוך שקידה במשנה התחדש לנו הכנה נפלאה בנס חנוכה, וחידוש זה היה בבחינת נס חנוכה כי מחשבתי הייתה בהסבר מחלוקת אדמו"ר וחכמים בדין מודה במקצת, אבל בנס הקב"ה החזיק את מוחי לחדש תוך הסבר המשנה את החידוש הנפלא והיקר הזה, ועכשיו שש אני לרוץ לקיים מצוות הדלקת נר חנוכה בקדושה ובטהרה מתוך אש של תורה אמן ואמן.

לקראת הדלקת נר א' של חנוכה, דרשתי מתלמידי המצוינים והעילויים, להתחזק בלימוד התורה הקדושה ולא לוותר, שחלילה לא ניתן ליוונים את הניצחון שרצו להשכיחם תורתך, ואכן המשכנו ללמוד על פי סדר השיעורים, **משניות כתובות בפרק יג' משנה ד'**, ושם יש מחלוקת אדמו"ר וחכמים כלפי אדם שתובע מחברו 10 קנקני שמן, והנתבע מודה שחייב קנקנים ריקים בלי שמן, ולדעת אדמו"ר זה נחשב מודה במקצת התביעה שחייב שבועה מן התורה שלא חייב יותר ממה שהודה, כי כלול בתביעה גם שמן וגם קנקנים, ואילו דעת חכמים שכוונת התובע רק לתבוע כמות שמן של 10 קנקנים בלי הכלים – הקנקנים, ולכן בהודאתו שחייב קנקנים זה כמודה שלא ממין טענת התביעה ולכן זה לא נחשב מודה במקצת הקיים רק במודה במקצת ממין התביעה, ועל כן הוא פטור משבועה.

ותוך כדי הוראת משנה זו, התחדש חידוש עצום, הרי במזמורי חנוכה אומרים "ומנותר קנקנים נעשה נס לשושנים", ולכאורה נותר רק קנקן אחד בלבד בחותמו של כהן גדול?? **ואולי** הכוונה מהקנקנים השלמים שנותרו נהיה נס פך השמן, אבל זה דוחק כי את פך השמן לא מצאו בין הקנקנים הנותרים שלמים אבל טמאים אלא היה טמון מתחת המזבח??

בית שיש לו 2 פתחים ב2 רחובות

הגמרא מוכיחה זאת ממצוות פאה שהתורה מחייבת להשאיר רק בסוף קצירת השדה, ואחד מהטעמים הוא מפני החשד, שאם יפריש פאה בתחילת הקצירה שאנשים לא יודעים מתי מתחיל בקצירה יגידו עליו שלא קיים מצוות פאה אלא קצר הכל לעצמו.

הגמרא שבת כג' מחייבת אדם שיש לו בית שיש לו 2 פתחים הנפתחים ל2 רחובות, חייב הוא להדליק נר חנוכה בשני הצדדים מפני החשד, שאנשים שעוברים בצד שלא הדליק יגידו עליו שהתקמצן ולא הדליק כלל נר חנוכה.

חנוכה

שימנע ממנו חשד, ואילו בנר חנוכה חייבו אותו מפני החשד להדליק כפול נרות ממה שהיה מחויב לולי החשד??

וכמו כן ראיתי **שהבית יוסף** ס"י תרע"א מקשה על דין חנוכה מדין העובר ליד בית כנסת בזמן שהציבור מתפללים שחייב להיכנס בכדי שלא יחשדו בו שפרק מעצמו עול מלכות שמים, אבל אם יש לבית כנסת שני פתחים אין כבר חשד, כי יאמרו שכנראה יכנס מהצד השני, ולמה בחנוכה דורשים ממנו להדליק בשני הצדדים מפני החשד??

וייתכן שבחנוכה שעיקר מצוותה לעשות פירסומא ניסא, ממילא כל שיש חשד שלא הדליק ממילא יש בהדלקתו רק בצד אחד חוסר בפירסומא ניסא, כי זה לא פירסומא!! ולכן החשד גורם שחסר בפירסומא ניסא.

עד כדי כך שנחלקו הראשונים – ר"ן ורשב"א, האם אפשר לברך על הפתח השני שמדליק בו מפני החשד, כי הוא ממש חלק מהפירסומא ניסא ולא רק להסיר לזות שפתיים.

ללמדנו שבחנוכה עלינו להתאמץ הרבה יותר מכל החששות שמצאנו בכל התורה כולה, כי מהותה פירסומא ניסא שאתה מקיים את הפירסום בלי חשדות, ולכן חובה עלינו גם להשקיע בעיקר מהותו של חנוכה להילחם ביוונים שרצו "להשכיחם תורתך".

ואדרבא בימי חנוכה למרות שיש פחות סדרי לימוד, נוכיח בעצמנו שלא יהיה בנו חשד כלשהוא, אלא נוכיח שאנחנו מתוך רצון עצמי בלי סדרים המחייבים, אלא מתוך חשק התורה ששים ללמוד תורה בקדושה בזמננו הפנוי, בלי חופש ובלי בטלה חלילה, כי שאיפתנו להשתייך לצדיקים ולעוסקי תורתך, וגם אם נהיה מועטים בבית ובישיבה ובכלל, כל אחד מאתנו ילחם בגבורה למען הגדלת אור התורה בכמות ובאיכות בימי חנוכה בקדושה ובטהרה.

וחשוב לזכור שגם אם נתמיד שעות בלימוד התורה זה לא מספיק אם חלילה נערב גם טומאה בימים אלו, שלא יהיה חלילה נגיעה של חוכמת ותרבות יוון בפך השמן הטהור, ונזכור ימים אלו אינם ימי בילויים של הבלי עולם הזה למרות הזמן הפנוי והתקבצות בני המשפחה יחד, אלא נחוגג את חנוכה בקדושה ובטהרה מושלמת. ורק כך נזכה לאור החנוכה הטמון למשקיעים בימים אלו בצורה נכונה, ולא כל אחד זוכה בה, רק מי שבחר באמת להיות מהמועטים הקדושים עוסקי תורתך וזה ישפיע חשק עז לתורה בקדושה ולזכות לאור חידושי התורה משך כל השנה אמן ואמן.

ביום ראשון של חנוכה נר אחד ומוסיף והולך

נאמין ונבטח בהקב"ה שיהפוך את הטבע להטיב לנו, וביום ה' כנגד 5 חומשי תורה, שנקפיד על תורה שבכתב, ובקריאת התורה ושנים מקרא, וביום 6 כנגד 6 סדרי משנה, שנתחזק בלימוד התורה שבעל פה לעומק הסוגיה וידיעת התורה הלכה למעשה, וביום 7 כנגד 7 ימי השבוע וכנגד שבת קודש היום השביעי, שנתחזק בשמירת שבת בשלימות וגם נדאג להתעלות בכל יום מימי השבוע, שיהיה תוכן יהודי חזק לכל יום ויום בבחינת ברוך ה' יום יום יעמוס לנו, וביום 8 כנגד ברית מילה שעושים ביום ה' 8 להתחזק בקדושת יוסף הצדיק בקדושת היסוד.

ושמעתי מהגאון הגדול רבי ישראל בונם שרייבר שליט"א שטען שהגמרא לא הביאה את הפסוק "והייתם נקיים מה' ומישראל", וגם לא הביאה איסור "מראית העין", כי מראית העין ומצוות והייתם נקיים זה על מעשה שאפשר לפרשו כעבירה מעשה כזה נאסר מחמת מראית העין ומהפסוק והייתם נקיים.

אבל בשב ועל תעשה לחייב אדם שלא עושה מעשה לחייבו בגלל שאנשים חושדים זה התורה לא מחייבת מהאדם לעשות פעולות למנוע את החשד של בני האדם, חוץ מחנוכה כשיש לו 2 פתחים, ולכן הגמרא הוכיחה זאת ממצוות פאה דווקא, כי גם שם מחייבים אותו לעשות מעשה למנוע חשד שבא בלי שעשה מעשה מחשיד, שוב מצאתי כדבריו במהרי"ט.

אומנם גם לפי דבריו עדיין יש בחנוכה חידוש גדול יותר מאשר מצוות פאה, שהרי בפאה מפני החשד לא חייבו אותו לתת פעמים פאה, אלא את אותו פאה שעליו להפריש חובה עליו להפריש בזמן

ללמדנו שבחנוכה עלינו להתאמץ הרבה יותר מכל החששות שמצאנו בכל התורה כולה, כי מהותה פירסומא ניסא שאתה מקיים את הפירסום בלי חשדות, ולכן חובה עלינו גם להשקיע בעיקר מהותו של חנוכה להילחם ביוונים שרצו "להשכיחם תורתך".

ואדרבא בימי חנוכה למרות שיש פחות סדרי לימוד, נוכיח בעצמנו שלא יהיה בנו חשד כלשהוא, אלא נוכיח שאנחנו מתוך רצון עצמי בלי סדרים המחייבים, אלא מתוך חשק התורה ששים ללמוד תורה בקדושה בזמננו הפנוי, בלי חופש ובלי בטלה חלילה, כי שאיפתנו להשתייך לצדיקים ולעוסקי תורתך, וגם אם נהיה מועטים בבית ובישיבה ובכלל, כל אחד מאתנו ילחם בגבורה למען הגדלת אור התורה בכמות ובאיכות בימי חנוכה בקדושה ובטהרה.

וחשוב לזכור שגם אם נתמיד שעות בלימוד התורה זה לא מספיק אם חלילה נערב גם טומאה בימים אלו, שלא יהיה חלילה נגיעה של חוכמת ותרבות יוון בפך השמן הטהור, ונזכור ימים אלו אינם ימי בילויים של הבלי עולם הזה למרות הזמן הפנוי והתקבצות בני המשפחה יחד, אלא נחוגג את חנוכה בקדושה ובטהרה מושלמת. ורק כך נזכה לאור החנוכה הטמון למשקיעים בימים אלו בצורה נכונה, ולא כל אחד זוכה בה, רק מי שבחר באמת להיות מהמועטים הקדושים עוסקי תורתך וזה ישפיע חשק עז לתורה בקדושה ולזכות לאור חידושי התורה משך כל השנה אמן ואמן.

ביום ראשון של חנוכה נר אחד ומוסיף והולך

התחדש בס"ד בנר שני של חנוכה, מלבד הסבר הגמרא שמוסיף והולך שאולי עוד בדרך רמז שלבית הלל ביום א' מדליקים נר 1 כנגד אחד אלוקינו שבשמים ובארץ, ואכן זה היה החיזוק הראשון שקיבלו על עצמם היהודים לאחר שניצחו את היוונים לחזק את האמונה ולהחזיר בתשובה את המתיוונים, ולאחר מכן ביום ב' להתחזק ב2 לוחות הברית בעשרת הדיברות, ולאחר מכן להתחזק ב3 אבות, שיש במשמעותו התחזקות בתפילה שתיקנו שלושה האבות, וביום ד' כנגד 4 אימהות שהיו עקרות כולן והקב"ה הפך את הטבע עבורן ופתח את רחמן והולידו, כך אנחנו

ולאחר התחזקות זו אנחנו נפרדים מחנוכה בקדושה ועם הרבה כוח להתחזק בניסיון הקשה של ניסיון הברית קודש, שנוכל לשמור את עיננו ואת גופנו כל השנה אמן ואמן.

חנוכה

חידוש מתוק מדבש מהצדיק "המשותק" הרב רפאל ישראל פלדמן הי"ו

ואולי יש להוסיף, על דבריו המאירים, שהיות וכל שבת בדרך כלל מצוות הנשים להדליק נרות, ובחנוכה להיפך משבת מצוות הבעל (והבנים) להדליק, הבדל בולט זה מעצמו גורם פרסומי ניסא גדול לכל הפחות בשעת ההדלקה שהיא עושה מצווה לבני הבית והמשפחה.

ובשבת חנוכה מאירים אורות קודש המצטרפים ממעשה הבעל ומעשה האשה, וזה אור יקרות ששני ההורים מאירים את הבית בקדושה ובטהרה. **ומשבת** זו נקבל על עצמנו להיות באחדות המשפחה ושיהיה אהבה ואחוה שלום ורעות בין ההורים, ושההורים יחדיו יאירו את הבית בקדושה כל אחד בסגנונו אבל למטרה אחידה ומושלמת. **וכך** נזכה שכל ילדינו ויוצאי חלצינו יאירו גם הם באור יקרות את חייו וימשיכו את אור התורה והקדושה לדורות הבאים בקדושה ובאהבה אמן ואמן.

ועל הניסים

אומנם בחנוכה קבעו 8 ימים להודות ולהלל, ולכן מציינים זאת בתפילה, ומרמזים שהשמונה ימי הלל קשורים לטהרת בית המקדש והדלקת הנרות, ושהיה להם שם נס ופלא.

ואם תרצה פירוט קדימה, פתח את הגמרא, ולא פלא שהגמרא בשבת פותחת את הסוגיה של חנוכה באמצע פרק במה מדליקים הקשור להלכות שבת, והגמרא פותחת את ענייני חנוכה בשאלה, מאי חנוכה?? וכי מי דיבר קודם על חנוכה?? **אלא** בתפילה הזכרנו שקבעו 8 ימי הודאה, ומהתפילה לגמרא שואלים מאי חנוכה שראינו בתפילה שנוהגת 8 ימים ולא יום בודד?? **ועל** זה מאריכה הגמרא ומפרטת על מצוות הדלקת הנרות שזה השפיע שימי ההודאה יהיו 8 ימים.

מקום הנחת החנוכה בין 3 ל 10 טפחים, מדוע??

כשאינן בית המקדש קיים, **ומסביר הרמב"ן** שבוזה בורא עולם ניחם את אהרן על ששבתו לא התנדב בתרומת הנשיאים לחנוכת המשכן, שהקב"ה גילה לאהרן שהשפעת הטבת והדלקת נרות המנורה **תימשך לעולם על ידי הדלקת נרות חנוכה**. **ובהמשך כתב הרמב"ן** שאהרן בעצמו הקפיד להדליק בעצמו כי במצווה הגדולה הזאת **"רמוז דברים עליונים וסוד נשגב"**, וכפי שכתבתי קודם באריכות שיתכן שבסוד הזה כלול ההכנה שעשה לנס ואורות חנוכה.

והנה בפרשת בהעלותך כתוב **"ויעש כן אהרן"** וכתב רש"י: מלמד שלא שינה, ושואלים, וכי מדוע אהרן ישנה?? **ועוד מקשים** וכי מה הקושי להיטיב נרות שזו רק הטיה של פתילה לכיוון הנר

נפסק בשו"ע אור"ח תרע"ח א' שנה שבת עדיף מנר חנוכה מפני שלום ביתו, אומנם **נר חנוכה עדיף מקניית יין לקידוש היום ולהבדלה משום פרסומי ניסא:**

והקשה הרב פלדמן שאם מצוות נר של חנוכה מצוותה משתחשך והדלקה עושה מצוה, אזי **בערב שבת** שא"א להדליק בזמן שקבעו חז"ל מפני חילול שבת ולכן מדליקים לפני השקיעה, **א"כ מדוע מברכים להדליק, אולי יברכו רק ברכת "שעשה ניסים"** כי כל זמן חנוכה הוא זמן הודאה?

ותירץ נפלא שכמו בשבת העניין זה בשביל שלום בית שעיקרו זה בלילה שלא יכשל בחושך, ומ"מ מברכים להדליק נר שבת גם קודם חשיכה בגלל מה שידלק אח"כ בלילה, אם כן גם נר חנוכה שעיקרו לפרסם הנס, אם כן גם יברכו **"להדליק"** כי יתפרסם הנס אחר כך בלילה, **ונפלאים דבריו מאוד יש"כ שזיכני !!**

ועל הניסים - לא מזכירים את נר פך השמן, כי נובע מזה חיוב הלכתי של הדלקת הנרות, ובתפילה רק מודים ולא מציינים את ההלכות, ואכן גם בפורים מודים בועל הניסים את נס ההצלה מהמן הרשע, אבל לא מוזכר אחדות ישראל וקיימו וקיבלו והנובע מזה שזה מצוות היום של משלוח מנות ומתנות לאביונים וקריאת המגילה.

ובכל זאת בחנוכה אחרי שמציינים בתפילה את נס המלחמה, מספרים שנכנסו לבית המקדש והדליקו נרות בחצרות בית המקדש, ולמה? ולמה בחנוכה האריכו יותר מאשר פורים ששם לא סיימו שקבעו את יום פורים להודות ולהלל?? **והתשובה** היא כי בפורים קבעו רק יום אחד להודאה וגם יש מסכת מגילה שלימה עליה,

דאיתי במפרשים שכתבו מדוע על המדליק להתכופף כאשר הוא מדליק את נרות חנוכה, וחלקם ביארו שזה עניין של הכנעה וענוה, ואכן מהות חג חנוכה זה הכניעה לדברי חכמים, והראיה שרק שנה אחרי הנס קבעו את החג לדורות, ולא באותה שנה, כי רצו **שגדולי ישראל יחליטו ולא המנצחים במלחמה** וכפי שהבאתי קודם מהרמב"ם שמעתיקי השמועה הם שקבעו את חנוכה לדורות.

אומנם בנר חמישי של חנוכה התחדש לי תשובה נפלאה ברוך השם, שהרי הרמב"ן בפרשת בהעלותך הביא מדרש **תנחומא**, ש"אל מול פני המנורה יאירו" הכוונה שהנרות יאירו לעולם גם

חנוכה

גובה המדרגות וכך היה על אהרן צורך להתכופף עוד יותר, ומלבד זאת יש את הקושי שצריך להתכופף ולהיזהר לא לאבד יציבות וליפול כי הוא על מדרגות מתכופף מתחת לשליש גופו.

ומלמד שלא שינה, **שלא אמר** זה מיותר זה רק מוסיף קושי, ומי רואה אותי, ואדרבה עדיף ומצוה שלא לעלות כי כך אפשר יותר לדייק בעבודת הנרות, **אלא** בתמימות תמיד עלה והתאמץ בלי לשנות לעולם.

ואם כן מובן פלאי פלאים, שכמו שאהרן הדליק את המנורה בהתכופפות מיוחדת ולא פשוטה וכפי שפירטנו, כך אנחנו נדליק נרות חנוכה בהתכופפות, וממילא גם נתבונן כמה עלינו להיות כפופים ומתחשבים באחרים כדרכו של אהרן הצדיק.

ונדרך רמז, מדליקים נר חנוכה מעל ג' טפחים זה כנגד ג' מדרגות, ועד י' טפחים גובה לזכר אהרן הכהן שגובהו י' אמות ובכל זאת התכופף מאוד מאוד ועוד על גבי סולם לפחות משליש מגובהו וכמתואר קודם.

וכדאי להמשיך ולהבין עניין המדרגות שהיו למנורה??

ואולי יש צורך נוסף לעלות במעלות למנורה, בכדי שבכל פעם לפני שמדליק יבין שהמנורה זה עליה רוחנית, וכל הזמן אמורים לעלות ממנה.

כי מלימוד התורה חייבים להתעלות, או ללמוד מוסר קודם ולהתעלות ביראת שמים ורק אחרי זה להדליק שזה כנגד חכמת התורה, כמו שנאמר **"ראשית חכמה יראת השם"** וכפי שהוסבר בדיבור הקודם.

ועוד נראה, שדווקא היו מדרגות בכדי שגם **כהן ענק יעלה ויתכופף**, בכדי שיזכור נכון זו **עבודה קלה ופשוטה** בכל זאת **אל תזלזל בה** למרות פשטותה וקלותה, ומחשבה זו באה לו כשעולה ומתכופף.

וכוונות אלו נזכור גם בהדלקת נרות חנוכה, שחייבים לשאוף להתעלות בתורה וביראת שמים קודם ההדלקה, וכן שיזכור להתחשב תמיד בכבודם של אחרים למרות שהם פחותים ממנו ברמה ובחשיבות, **וכמו** כן לדעת שחנוכה למרות שקיום מצוותה פשוט היא וזולה היא, בכל זאת נתאמץ בהדלקתה בהתכופפות ונחשיבה כי טמון בה סודות התורה ואורות התורה, וכפי ההכנה כך קבלת האורות בס"ד.

האמצעי, וכן ההדלקה פעולה פשוטה היא???? **ומתוך המהרי"ל דיסקין**, שאהרן הקפיד לעלות על המדרגות ולהדליק, וכפי שכתוב **במסכת תמיד פ"ג משנה ט'** "ואבן הייתה לפני המנורה ובה שלוש מעלות שעליה הכהן עומד ומטיב הנרות".

ולכאורה, למה שידליק באופן לא נוח כאשר לא כתוב שחייב לעשות כן, **ובפרט** שגם אהרן הכהן כמשה היה בגובה 10 אמות, **וכפי שהרה"ג מיכאל מרדכי סויסה**, הביא לי את המדרש (אותיות דר"ע אות ק') כשבא משה ואהרן אצל פרעה וכו' ורום קומתם כארזי לבנון, ובכלל **הגמרא בשבת צ"ב דנה** האם כל הלויים היו בגובה 10 אמות. **נמצא אם** כן שכשאהרן נכנס למשכן היה מגיע לתקרת המשכן אלא אם כן כופף ראשו כל הזמן, **ועוד** אומרים לו תעלה על המדרגות בכדי להדליק את המנורה!!! **בכל זאת** אהרן לעולם לא פקפק, אלא בתמימות שלא שינה אותה לעולם, **עלה על המדרגות והתכופף עד כדי כאב** בכדי להטיב ולהדליק את הנרות.

שהרי גובה המנורה 18 טפחים שזה 3 אמות, וזה פחות משליש מגובהו של אהרן, ועוד נוסיף את

ולמה אכן יש מעלות למנורה?? מה העניין שבהם?? **ואולי** אהרן הקפיד לעלות על המדרגות, בכדי שלדורות אם יהיה כהן מועמד להיות כהן גדול שיש בו את כל המעלות הגשמיים **שמונה המדרש** רבה ויקרא כ"ו ט' **כהן גדול - שהוא גדול בה' דברים: בחכמה, בכח, בנוי, בעושר ובשנים**, רק חסרון אחד יש בו שהוא נמוך, שזה לא ישמש כחסרון בשיקול דעתם בבחירתו לתפקיד כהן גדול, כי ממילא היו מדרגות לרמז לכהנים נמוכים שיצטרכו למדרגות, **ואדרבה הנמוך יראה כביכול כיותר מתאים לתפקיד.**

כמו כן שכל כהן אפילו **כהן הדיוט** שהוא נמוך שהרי כל הכהנים יכולים להדליק את המנורה, לא יתבייש לקבל את התפקיד להדליק את המנורה, **וגם** אם כבר קיבל את התפקיד שלא יתבייש להשתמש ולעלות על המדרגות שמא ילעגו לקומתו הנמוכה.

ובמקרה של כהן גדול נמוך שמדליק הוא חייב לעלות במדרגות כי אסור לו להרים את ידיו מעל לציץ, **לכן** אהרן הכהן האוהב שלום ורודף שלום העדיף לסבול, ולהתכופף עד כאב למען הדורות הבאים.

וגם מזה נוכל ללמוד, שעלינו לסגור את כל הפתחים ליצר הרע וכפי דרישת הרבנים, ולהתרחק מאינטרנט וכל שכן מאינטרנט פתוח ומכל כלי הטכנולוגיה המסוכנים, ולמרות שאתה משוכנע ובכנות שאצלך פתחים אלו לא רלוונטיים, כי אתה חזק ולא פזיז, אתה בוגר ולא ילד קטן ויודע מה מותר ומה

חנוכה

אסור, ובטוח בעצמך שלך לא יקרה כלום, בכל זאת נהג כאהרן הכהן שהתאמץ עד כאב רק למען אחרים ואפילו לדורות הבאים, ולא שינה מהקפדה זו כל חייו.

זכרונות שבינינו אנחנו מכירים את האמת שגם אדם החזק ביותר, יכול להיות חזק במשך 1000 ימים מושלמים, ויום אחד אחרי ה 1000 הוא יפול, ולמה?? כי הוא השאיר פתח ליצר הרע!!! וכשתנוח ונשרה עליו רוח שטות הוא יפול עמוק לבאר שחת, והיצר ינקום בו חזק על כל התקופה שחנק אותנו, על כן, שמוע נשמע לרבנים חכמי ישראל עיני העדה, ולמרות הקושי והמגבלות נעשה ככל אשר יורונו, ובעזרת השם הבא להתקדש מסייעים בידו, אמן ואמן.

למה חוגגים 8 ימים בחנוכה?? קושית הב"י

יום ראשון של חנוכה זה חג על האש קודש שיצאה מהמזבח בכה' בכסליו, כי בלי זה לא היה כלום!! וזה חג חנוכה על חנוכה המזבח, ורק לאחר תיקון המזבח עם אש קודש רק אז המשיכי בעבודת הקודש, לסדר לחם הפנים ולהדליק את הנרות, ושאר הלילות חוגגים על נס הנרות שדלקו מפח שהספיק רק ליום הראשון.

ל'איתי בספר היוחסין – מאמר ראשון האלף הרביעי, המאה הרביעית, ואז בא יהודה וכל החסידים ויטהרו הבית ויביאו עצים ואש הקדש לא מצאו, ויקראו אל ה' ותצא אש מן האבן אשר על המזבח ויתנו עצים עליה ותהי האש ההיא עד הגולה השלישית. ויעשו חנוכה המזבח בחדש כסלו בכ"ה יום בו. וישימו לחם הפנים ונעשה נס גדול בשמן, ויהללו לה' ח' ימים. ולפי זה

שבוע טוב - חידוש לכבוד נר שביעי של חנוכה

ההדלקה בבית כנסת נובע ממה שהדליקו נרות באותה שנה ראשונה מיד לאחר נס הניצחון, ככתוב בנוסח "על הניסים" והדליקו נרות בחצרות קודש עוד קודם תקנת חז"ל על הדלקת הנרות 8 איש וביתו, שפרסמו בבית המקדש את נס פך השמן בכך שהדליקו הרבה מנורות ונרות בחצרות בית המקדש, ורק שנה לאחר מכן קבעו חז"ל מצוות פרסום הנס כל איש שידליק נרות בביתו, אבל הדלקה בבית הכנסת זה נובע מההדלקה שהדליקו בשנה הראשונה בחצרות קודש.

ברוך ה' הטוב והמטיב, הזן ומפרנס בגשמיות וברוחניות את כל יצוריו וכל המצפים לישועתו, אכן התחדש לי חידוש נוסף על חנוכה הודו לה' שכל יום של חנוכה השנה נתן לי חידוש מתוק מדבש, ומאיר לי ולזיכוי הרבים.

נפסק בהלכה שמדליקים נרות בבית הכנסת קודם ערבית ומברכים על ההדלקה כדרך שמברכים כל איש בביתו, ולמרות שהדליק בבית הכנסת חייב המדליק להדליק שוב בביתו ולא יוצא ידי חובתו מה שהדליק בבית הכנסת עם ברכות.

ולכן גם מי שהדליק נרות בבית הכנסת חייב הוא להדליק שוב בביתו עם ברכות, כי מקור החיוב שונה לחלוטין בין הבית כנסת להדלקה בבית.

וייתכן שהסיבה לכך היא, כי בבית כנסת זה חיוב מיוחד ולא קשור כל כך לחיוב ההדלקה שתיקנו חז"ל שכל אחד ידליק בביתו, כי יתכן שהחיוב

לשנה אחרת קבעום ועשאו ימים טובים

המתינו שיעבור שנה כביכול שנת של האבל על אלעזר, ורק בשנה החדשה קבעו את החג לדורות.

ולמרות שעדיין הקרבות נגד היוונים עדיין המשיכו שנים לאחר מכן ואכן גם יהודה מת במלחמת מצווה לאחר שש שנים שמלך, אבל בכה' בכסליו כבר היה הניצחון חד וברור, וכדברי הרמב"ם שהניצחון החזיק כ-200 שנה.

הודו לה' התחדש חידוש נפלא נוסף, מדוע בפורים קבעו את החג כבר באותה שנה שהתרחש הנס, ואילו בחנוכה המתינו ורק שנה לאחר הנס קבעו את החג לדורות??

ונראה, שהיות ובמלחמה נגד היוונים נהרגו בקרבות צדיקים מבני מתתיהו – אלעזר שנפל עליו פיל במלחמה וטבע ברפש של הפיל, לכן

ועל המלחמות

התשועות אבל עדיין יש צורך להודות גם על המלחמות, על שבער בנו אש קודש להילחם למען שמו באהבה, שיקד בנו בעירה למסור נפש כאלעזר למות על קידוש ה' למען אחרים שיצליחו ללמוד תורה בשלווה ובקדושה ובטהרה בלי מפריעים.

אכן גם על המלחמות ולא רק על הניצחונות אנחנו מתייחסים בכבוד, ולכן בנוסח על הניסים מוסיפים "על התשועות ועל המלחמות, והבן שואל וכי יש להודות על המלחמות?? וגם למה כתוב על המלחמות לאחר שכתוב על התשועות?? אלא ברור שיש להודות מאוד על הניסים ועל

חנוכה

כאלו, ועבורם יתכן שהמתינו גם שנה שלימה ורק ככלות השנה קבעו את חנוכה לדורות.

ועל זה ועל אלו שמתו במלחמה במסירות נפשם על קדושת השם אנחנו מודים לה' שיש לנו צדיקים

ללמדנו שיהודי חייב להילחם למען חיי קדושה, נכון זה קשה להילחם כל החיים, והיצר בוער בנו, אבל זה לא מדויק, כפי שטענתי לידידי הרב חיים אפשטיין שליט"א בשלום זכר, כאשר שאל אותי האם אכן יהודי שהצליח להתקדש 40 יום האם הוא כבר מוגן מפני היצר הרע?? הרי מצאנו רבים שנפלו לאחר 40 ימי קדושה רצופים?

ובס"ד ענית לך, זה ברור שמי שמתקדש ומרעיב את יצרו אזי כפי עדות הגמ' הוא שבע ולא רעב לחטאים, וכתוב שהקב"ה לא מכשילו בשוגג בחטאים, ויותר מזה הוא כבר לא בגדר רק רע כל היום, שמחשבותיו לא כל הזמן נוטים לטומאה בכל מראה ברחוב וכו', אומנם גם מי ששמר את עצמו בלי ספק במזיד יכול הוא להיטמאות מחדש ולא נודע כל ימי קדושתו, על חייב כל מתחזק לסגור כל פתחי עבירה, שלא יהיה ליצר פתח לנסותו ולהכשילו בשום דרך ובשום צורה, ובהחלטה כזו נזכה כל ימינו לנצח במלחמה הגדולה מלחמת היצר, בשלווה וברוגע ולא בניסיונות קשים ומרים שרבים נופלים בהם רח"ל.

שאור הנורות הקדושים ירצדו בעינינו תמיד ולא חושך החטאים שמאירים היצר כאור יקרות והם בעצם חבלי שווא ואש הגיהנום רח"ל, **ובס"ד** עם הרבה תפילות ותחנונים נצליח להודות על הניסים ועל המלחמות אמן בהצלחה עצומה תמיד.

תשובה מעומק הלב בחנוכה – בהלל ובמזמור שיר חנוכת הבית

שִׁבְעֵי נְפָשֵׁי לְמִנוּחֵיכִי. פִּי ה' גָּמַל עָלַיְכִי: פִּי חִלַּצְתָּ נְפָשֵׁי מַמּוֹת. אֶת עֵינַי מִן דְּמָעָה. אֶת רַגְלֵי מִדְּחִי: אֶת־הַלֶּךְ לְפָנַי ה'. **בְּאַרְצוֹת הַחַיִּים:** וברגע שאני מצליח בעזרת ה' לצאת מהטומאה ולעזוב דרך רשע עכשיו הזמן לשמוח בה' וללכת בבטחה בדרך ה' הטובה, ולא לחשוב על החטאים שחטאתי בעבר, כי כרגע אני עדיין חלש ועלי להמשיך להתחזק ביותר בשמחה בה' ולהרגיש שאני בארץ החיים, וזה רק מתוך שמחה.

הָאֲמַנְתִּי פִּי אֲדַבֵּר. אֲנִי עָנִיתִי מְאֹד: ועלי להאמין שמעכשיו אני צדיק ועבד ה' כפי שאומרים בתחילת הלל הללו עבדי ה' - מעתה ועד עולם!! עזוב כרגע את העבר, תהיה מהרגע עבד ה' - מעתה ועד עולם!!

אֲנִי אֲמַרְתִּי בְּחַפְזִי. כָּל הָאָדָם כֶּזֶב: ותמיד עלי לזכור, שהיצר הרע משקר על בני אדם ואומר להם תחטאו שהרי כל אדם חוטא וכזב, ואל לך להתאמץ יותר מידי, זה בסדר לחטוא, אבל את זה אמרתי והאמנתי כי הייתי נחפז לעשות עבירות.

אבל את האמת אני יודע, שיש עוד רבים וטובים יראי שמים ויראי חטא שמקפידים קלה כבחמורה, וגם אני יצטרף לחבורת הצדיקים ואתרחק מכל קבוצה ואנשי רשע, ואחסום כל פרצה שעלולה לסכן אותי גם אם כל העולם לא מגינים את עצמם כל כך ומתירים לעצמם וסומכים על עצמם, אני לא יצטרף להיתרם, אלא אהיה בין הצדיקים והיראי שמים האמיתיים אמן ואמן.

עכשיו זה הזמן לבקש ולהתחנן בעד נפשינו שנצליח להתחזק ביראת שמים תמיד שאור הנרות יאירו ויגרשו מאתנו את חושך של העבירות והניסיונות וכדאי להגיד את **מזמור שיר חנוכת הבית** בהתרגשות רבה, ולכוון **שהקב"ה יעלה אותנו ואת כל מה שפגמנו מעמק הקליפות - משאול נפשי, חייטני מיורדי בור** זה מה שעלינו להוציא מחנוכה, להתעלות ולתקן מה שפגמנו זה הזמן להתחנן ולשווע לבורא עולם

והנה בהלל השלם שאומרים בחנוכה במזמור - אהבתי כי ישמע ה' את קולי תחנוני אומרים, **אֶפְפוּנֵי חֲבֵלֵי מוֹת. וּמְצָרֵי שְׂאוֹל מְצַאוּנִי. צָרָה וַיִּגְוֹן אֶמְצָא:**

ופירשתי לעצמי שהכוונה על עומק הטומאה שנופלים בעיניים ובברית עד שמגיעים לשאול ולמוות וליגון מחמת הטומאה רח"ל.

אבל: **וּבְשֵׁם ה' אֶקְרָא. אָנָּה ה' מִלְטָה נְפָשִׁי:** אני מתחנן לבורא עולם אבא תציל אותי מעומק הבור, אנא תציל את נשמתי שלא תלך לאבדון, אבא יקר הצילו!!!!

ואני מתעודד מההמשך: **חֲנוּן ה' וְצַדִּיק. וְאֶלְקִינוּ מִרְחָם: שְׁמֵר פְּתָאִים ה'.** **דָּלוּתִי וְלִי יְהוֹשִׁיעַ:** שלמרות שאני מלוכלך בעבירות באשמתי בכל זאת הקב"ה דן אותי כטיפש ופתי שהתפתתי ליצר הרע והקב"ה שולף אותי מהבור ועומק הטומאה כבקשתי וכהתחננתי אליו.

מסירות נפש ללימוד תורה במערות - בזמן גזירות היוונים

כשהשעה צריכה היו מותרים למסור נפשם. אומנם דעת ראשונים שעל מצות עשה: לעולם לא יחמיר למסור נפשו כי יתכן שיבטלוהו יותר

החינוך במצוה רצו כתב, שכשאמרו יעבור ואל יהרג, דעת הרמב"ם והמחבר: שאסור להחמיר על עצמו, והוסיף החינוך שלגדולי הדור וחסידים

חנוכה

ולעני"ד שאם הטענה שעל מצוות עשה יש ביד האנס לעכבו מלקיים כי בידו להניחו בבית האסורים לכן יקשיב לאנס, יתכן שהיא הנותנת שאם עדיין לא התגלה ולא נתפס ביד האנס, חייב הוא ללמוד תורה ולקיים כל המצוות, כי אם ימנע אזי יתבטל לגמרי מהמצווה כל זמן גזירת המלכות, וכך לפחות יקיים עד שייתפס.

משא"כ כשציווי האנס עכשיו חד פעמי, אזי אכן לא יקיים את המצווה, כי עדיף שיתבטל פעם אחת כי ממילא מיד האנס להכניסו לבית האסורים ולמנעו זמן רב מקיום המצווה.

ומעניין לעניין באותו עניין אם אכן יהודית הלכה מעצמה לשר הצבא היווני ברמאות כאילו באה להיטמא עמו, האם דבר זה מותר לחלל שם שמים תחילה למען הניצחון בסוף?? ובפרט שהניצחון אינו מובטח?? ואולי זמן מלחמה שונה שבתחבולות עשה לך מלחמה ואולי גם זה כלול בתחבולות עשה לך מלחמה, ויל"ע.

36 נרות בחנוכה – משמעות המספר

והיות והמספר 36 שימש לקידוש ה' ותיקון חילול ה', לכן מדליקים 36 נרות בחנוכה, לפרסם הנס ולקדש שם שמים בעולם, שזה יכפר את החילול ה' שעשו המתיוונים שעזבו את היהדות והתחברו להיות כיוונים רח"ל.

וייתכן שזה מחלוקת בית שמאי ובית הלל, האם הדגש ב36 זה צמצום ומחיקת החילול ה', ולכן ידליקו באופן שה36 פוחת והולך, או ה36 זה באופן של מוסיף והולך שלהגביר קידוש ה', והחילול ה' כביכול מאליו ימחק, כי עד כמה שמתגבר הקדושה וקידוש ה' כך מתמעט כוח הרע ורושמו בכל העולמות.

וייתכן עוד, שבחילול ה' בהעי נפטר יאיר שהיה צדיק ושקול כ 36 רוב הסנהדרין, שיתכן כי עכן שנטל בחרם מובא **במדרש רבה** כג' ו' התיר זאת מכוח פרשנות מעוותת בתורה שכתוב בה **"ואכלת את שלל אויבך"**, ובגלל נגיעות ואינטרסים הוא לא רצה להבין שיש מקומות בהם התורה אוסרת לקחת מהשלל, לכן נפטר יאיר השקול כרוב סנהדרין, להראות לעם ישראל שורש חטאו של עכן שהשתמש בתורה שלא על פי כפי הוראת רוב סנהדרין, שעל פיהם נקבע כל הלכה ודין.

לכן בחנוכה קבעו הסנהדרין דווקא את החג לדורות, ורק בשנה הבאה, ללמד שרק סנהדרין קובע חגים בעם ישראל, כי כוח התורה לדורות נמצא בידי רוב הסנהדרין שהם 36 כמניין נרות חנוכה, וכפי כתב הבן יהודע בתחילת העלון.

פעמים ע"י שיתפשוהו בבית האסורים, או כיון שאין בו מעשה. אבל דעת הלחם משנה שהר"מ חולק שגם על מצות עשה ימסור נפשו.

ובכסף משנה הקשה על הראשונים מרבי חנינא בן תרדיון שהיה עוסק בתורה, וממה לך יוצא ליצלב שמלתי בני ושנטלתי לולב, שאפילו על מצוות עשה בשב ועל תעשה בכל זאת מסרו נפש??

ובעצם קושיה זו היא גם על מה שמצאנו שבימי גזירות היוונים בימי חנוכה התחבאו היהודים במערות בכדי ללמוד תורה, ומדוע סיכנו נפשם על מצוות עשה, ועל מצוות שהן בשב ואל תעשה??

ומחלק המנ"ח: אם אנס רוצה לבטלו ממצוות כגון שלא יניח תפילין - לא ימסור נפשו כיון שביד האנס לעכבו מלהניח עכשיו וגם אח"כ כשיאסרו ויבטלו עוד פעמים, אבל רבי חנינא בן תרדיון שלא היה עומד עליו אלא פקוח נפש כשאם יתגלה יהרגוהו, אז ילמד כי קודם הגילוי - בכל רגע יש מצות עשה שיכול לקיים.

תלמידי המצוין והעילוי עמיחי פומרנץ, הצעיר לימים שהוא סה"כ בכיתה ג' ב"שובו" ראשון לציון, תוך כדי שיעור בנביא יהושע, לפתע הוא האיר את עיני, להתבונן ולהתעמק בקשר שמצא לכאורה, בין 36 השעות בהם עמדה השמש בנס על פי ציווי יהושע שאמר שמש בגבעון דום יהושע י' יב', וכפי שהביא הרד"ק וז"ל: ובדרש 36 שעות עמדו השמש והירח, כיצד המלחמה הייתה בערב שבת ונתיירא יהושע שלא יחללו ישראל את השבת ופשט ידיו למעלה שיעמוד השמש ביום הששי כשיעור יום שבת והירח כשיעור ליל שבת ומוצאי שבת והם 36 שעות: - לבין 36 יהודים או יאיר בן מנשה הצדיק שהיה שקול כרוב סנהדרין, שמתו במלחמה על העי בגלל חטאו של עכן שלקח מהחרם שנאסר.

והתחדש לי בזכותו חידוש עצום, שהרי בהפסד על המלחמה בהעי טען יהושע שזה חילול ה' נורא, "וישמעו הכנעני וכל ישרי הארץ ונסבו עלינו והכריתו את שמנו מן הארץ ומה תעשה לשמך הגדול" שם ז' ט', ובגלל החילול ה' הזה מתו 36 יהודים או צדיק השקול כ36 רוב סנהדרין, וחילול ה' הזה נגרם בגלל יהודי אחד שלקח מהחרם - עכן.

לכן כנגד זה בא יהושע לתקן את החילול ה' על ידי קידוש ה', והוא לבדו גרם לקידוש ה' כמפורש שם י' יד' "ולא היה כיום ההוא לפנינו ואחריו לשמע ה' בקול איש כי ה' נלחם לישראל, ולכן 36 שעות עמדה השמש לקדש שם ה' בכל העולם כולו, וזה תיקון החילול ה' שמתו 36 יהודים, וכדברי רבינו יונה שחילול ה' מתוקן על ידי קידוש ה'.

חנוכה

ליל שמיני – זאת חנוכה – סוף חנוכה

הקיצוניות והחדות הוא זוכר יותר בעוצמה את חג חנוכה שנגמר, ומתגעגע זמן רב יותר לחג שכביכול נקטע באיבו.

זזה להבדיל כאדם שנפטר בגיל מבוגר ומתוך מחלות וחולשה שכבר התרגלו לרעיון שאדם זה יעלם ויסתלק מהחיים, אבל אדם צעיר וחזק שנפטר בפתאומיות בשיא פריחתו ועוצמתו זה כואב ומזעזע, ומתגעגע אליו הרבה יותר.

כי ההפתעה שנפטר בחדות באמצע החיים מזעזעת וגורמת לאנשים לחשוב המון על אותו צעיר שנעלם פתאום, ונזכרים בו הרבה, ולתקופה ארוכה, מלבד מה שגורם להרבה מחשבות על מהות החיים שלנו בעולם הזה.

ואת זה רצו בית הלל שנרוויח, שגם בסיום חנוכה נחשוב הרבה על אור חנוכה ונצטער על שבפתאום נעלמו מאתנו, ומתוך האכפתיות נדאג שקדושת חנוכה ואורות חנוכה שהשפיעו על הנפש ידלקו עוד ימים רבים אמן ואמן.

זאת חנוכה – עוצמת היום הגדול והנשגב הזה!!

ולאחר כותבי זאת מצאתי בשם הספרים שכתבו מהנכתב בנביא ישעיה נז' ט' "בזאת יכופר עוון יעקב" רמוז בזה זאת חנוכה שזה גמר הכפרה, וכן הביאו דברי הגאון מווילנא שהלל השלם אותו אומרים בשמונת ימי חנוכה זה השלמה לששת ימי הלל של חול המועד פסח שבהם לא אמרו הלל שלם, וכן כנגד יום ראש השנה, וכנגד יום כיפור שבהם לא אומרים הלל כי הם ימי דין וספרי חיים וספרי מתים פתוחים ואיך אפשר לומר בהם הלל??

וממילא עולה שיום שמיני של חנוכה הוא כנגד יום כיפור, ולפי זה לא רק ליל שמיני של חנוכה הוא מיוחד ביותר שהדלקת כל 8 הנרות שבחנוכייה, אלא גם יום זאת חנוכה גדול הוא במאוד, כי בו אומרים את ההל שהוא השלמה ליום כיפור, וכן קריאת התורה בו כוללים אחדות ישראל שקוראים בו הקרבת 5 שבטים ביחד, ולאחר מכן מסכמים את כל קורבנות 12 הנשיאים.

ועוד נראה שימי חנוכה אכן גם יהודי פשוט יכול לתקן חטאו כדברי ספרי החסידות ובבחינה פרטית יותר מיום כיפור, כי בחנוכה עובדים את ה' מתוך הלל ושמחה והודאה, וכתוב כי בשמחה תצאו.

עיון בתשובת הב"י על שאלתו המפורסמת

להם כבשים לתמידין. ונשתהו להקריב התמיד עד שהאיר הקדוש ברוך הוא את עיניהם ומצאו שני טלאים מבוקרים בלשכת הטלאים. והקריבו תמיד של שחר בארבע שעות ביום, ומפורש בירושלמי ברכות ד' א' "בימי מלכות יוון היו משלשלין [ישראל הנצורים] להן ... על אותה שעה העיד ר' יודה בר אבא, על תמיד של שחר שקרב בארבע שעות.

ולכן סמכו על הנס שמעט השמן יספיק להם למצוות הדלקה שלימה.

עכשיו שכבו כל נרות חנוכה, כשכבו כל שמונת הנרות זה הרגשה קשה, אוי חסר לי הרבה, הרבה אור חסר לי!! ובתחושת חסר כזה יוצאים לימי החורף לאתגרים ולנסיונות עד טו' בשבט או עד פורים שגם בו יש אורות של קדושה ושמחה.

וייתכן שבדיוק לזה שאפו בית הלל, כי אם אדם היה מדליק כדברי בית שמאי שפוחת והולך שביום הראשון מדליקים 8 ובכל לילה מורידים נר כך שביום האחרון מדליקים רק נר אחד, אז היה קל יותר להיפרד מנרות חנוכה ומחג חנוכה, כי נראה שכל חנוכה זה תהליך של פרידה שפחות אור כל לילה עד שבליה האחרון נשאר רק נר אחד בודד, וקל יותר שלילה אחרי אין כלום!!

אבל לדעת בית הלל אדרבא כל לילה מתעצמים באור חנוכה ומוסיפים עוד אור, ובלילה האחרון מגיעים לשיא 8 נרות חנוכה שלימה, ומשם בום הכל נגמר בחדות מתוך השיא, זה קשה לאדם להסתגל להפרש חד וקיצוני כל כך, ודווקא מתוך

אתם יודעים מדוע "זאת חנוכה" יום גדול מאוד הוא, עד כדי כך שראיתי בשם ספר חסידי, שאפילו יהודי פשוט יכול להשפיע בתפילתו ביום זאת חנוכה כמו שצדיק גדול פועל ביום כיפור, ונראה כי בזאת חנוכה קוראים בתורה על תרומת 5 שבטים כולם ביום אחד, ולא כמו 7 הנשיאים הקודמים שכל אחד מהם קראו את נדבתו ביום אחד לבד, וכל כך למה? מלבד התשובה כי אין ברירה, כי חנוכה זה רק 8 ימים.

אלא יש כאן סיבה נוספת, כי ביום השמיני יש כוח של אחדות ושלימות - שלימות נרות החנוכייה המלאה, שלימות נדבת המשכן שמסיימים 5 נשיאים ביחד את חנוכת המשכן.

ובלי ספק לאחדות ושלימות יש עוצמה אדירה עד כדי כך שיום זה שמצטרפים כמה קהילות יחדיו להשלים דבר שבקדושה בוודאי יש בו עוצמה ומשפיע כוח לכל יהודי פשוט כמוני להתפלל ולקבל שפע טוב ברוחניות ובגשמיות.

אז אנא אחים יקרים, בכל הלל, ועדיין נשאר בי קצת לב, אנא נתאחד לקראת זאת חנוכה, כן, אנחנו כמה קהילות כמה שבטים, נכון לכל שבט ולכל קהילה יש יופי ואור משלו ודרך ה' משלו, בכל זאת באחדות נצליח לשפע טוב ולברכה אמן.

יש לעיין בתשובת הב"י על שאלתו מדוע נס חנוכה הוא 8 ימים הרי היה מספיק שמן ליום אחד, ותירץ שחילקו את השמן ל 8 ימים כך שגם ביום הראשון לא היה מספיק לדלוק בדרך הטבע רק על ידי נס, אומנם קשה למה לא סברו חז"ל שעדיף לקיים יום אחד כמצוותו בדרך הטבע מאשר לסמוך על נס שאולי לא יבוא??

ואולי כי כבר ראו נס גלוי ב 21 תמידים כמובא בעדיות פרק ו' משנה א' שפעם אחד בימי מלכות עובדי כוכבים. לא היו

וטהר לבנו - חנוכה

חקירה בנס פך השמן

ופני הסלע (במדבר כ'), או שהפך היה קטן והנס היה שהשמן לא נגמר כפי שהיה בנס השמן אצל הנביא אלישע מלכים ב' פרק ד' שיצקו שמן לכל הכלים שבבית עד שתמו הכלים.

יש לחקור, איפה היה הנס, האם מצאו כמות שמן שבאמת מספיקה 8 ימים, רק היה נס שהפך המועט בשטחו החזיק את המרובה, כפי שפתח אוהל מועד החזיק את כל עם ישראל, (ויקרא ח' ג')

"בהעלתך את הנרות - יאירו" – כלול בזה גם הדלקת "נרות חנוכה"

אבל עדיין קשה, שהרי אהרן הצטער כי רצה שיהיה תרומה שיש בה חסרון כיס גם ממנו לחנוכה המשכן??

ייתכן שריבוננו של עולם לימד את אהרן, שיש השקעה של תרומה ונדבת ממון, ויש השקעה ומאמץ בעבודה ה' שהיא נדבה חשובה לאין ערוך שהשפעתו לדורי דורות.

וראיה לדבר, שבפרשת נשא התורה מאריכה וחוזרת על קורבנות כל נשיא ונשיא, למרות שתרומתם הייתה שווה, ולא קיצרה וכללה אותם יחד, והדבר בולט במיוחד כי בגלל אריכות זו **פרשת נשא** היא הפרשה הארוכה מכולם.

והסיבה שהתורה מאריכה וחוזרת, כי כל נשיא ונשיא כיוון כוונות אחרות ושוונות מתרומת חברו וכפי שמאריך המדרש, **זוה מוכיח**, שעיקר התרומה לבורא עולם זה המחשבה והכוונה.

ובזה ניחם בורא עולם את אהרן, המאמץ העצום שלך בכוונות ובעבודת ההדלקה, שווה יותר מחיסרון ממון, שהרי הצלחת להשפיע לדורות בנס חנוכה, וכדברי **הרבינו בחיי** החנוכה הפרטית שלך גדולה מהחנוכה שלהם.

נלמד מזה, שכל מאמץ רוחני שתשקיע עם כל הלב והכוונה, ובפרט כשקשה לך, בורא עולם שמח ונהנה מזה יותר ממה שתוציא כסף מכיסך, כי לא העיקר חסרון הממון, אלא כוונתך הטובה והמסירות שלך לבורא עולם.

ואז הרהרתי עוד, הנה הולך יהודי ברחובות גרמניה, ומולו פריצות איומה, והיצר אומר לו אף אחד לא מכיר אותך כולם גויים, תיפול כבר!!! אבל היהודי צועק בלבנו, לא!!! לאאאאא!!! אבא אני לא רוצה!!! אסור!!! די!!! די!!! זה עבירה!!! וברוך השם הוא מתגבר, ואז כביכול קרן לייזר עוצמתי מתפרץ ממנו ואורו זורח עד למעלה למעלה, כן זה בולט מלמטה עד לכסא הכבוד, אוי!!! איזה נחת רוח הוא עשה ליוצרו, ומלאכי השרת שרים לו "ועושה נחת רוח, נחת רוח ליוצרו".

וגרמניה זה גם פה, ברחוב, בשכונה, תחליט שאתה לא מסתכל אפילו שאף אחד לא שם לב, ואם ראיתי בלי כוונה, תתחנן, אבא תוציא לי את זה מהזיכרון!!! בבקשה דחוף!!! מתחנן בבקשה!! והנה זה עף, **ואבא שבשמים** אומר לפמליא דיליה "חזו חזו בני חביבי", קדושתו וטהרתו על פניו וגבורתו כאריה ונמר, שפע ברכה והצלחה ניתן לו, ברכת השם יותן לו אמון, שלך גדולה משלהם, זה מחזיק ומשפיע לדורי דורות.

שלך גדולה משלהם שאתה מדליק ומטיב את הנרות - המשך

ולפי זה מתורצת לי השאלה, שאם נר אחד מספיק להדליק בדיעבד, אם כן מדוע בנס חנוכה שמצאו פח קטן שהיה בו רק להדלקה של יום א', למה לא הדליקו רק קצת בכל נר וכך בדרך הטבע יקיימו מצוות הדלקה כל ה 8 ימים??? **למה** השתמשו ביום הראשון בכל הפח והדליקו את כל 7 הנרות??? הרי הם לקחו סיכון שאם לא יהיה נס אז יתבטל מצוות הדלקת הנרות לגמרי בשאר הימים???

ובפשטות אפשר לתרץ שחייבים להדליק את כל שבעת הנרות עם כל כמות השמן הנדרשת, ולא מועיל ולא יוצאים ידי חובת הדלקה בקצת שמן בכל נר כדברי **המאירי** בסוגיה שם **שבת כא'**, אומנם דעת **התוספות הרא"ש** חולקת שמועיל קצת בכל נר וע"י שם.

כתב רש"י, למה נסמכה פרשת המנורה לפרשת הנשיאים, לפי שכשראה אהרן חנוכה הנשיאים חלשה אז דעתו, שלא היה עמהם בחנוכה לא הוא ולא שבטו, אמר לו הקב"ה חייך שלך גדולה משלהם שאתה מדליק ומטיב את הנרות.

הרמב"ן שואל על זה כמה שאלות, א. למה נחמו הקב"ה דווקא בעבודת המנורה יותר משאר העבודות, כגון הקטרת הקטורת והקרבת הקרבנות ומנחת חביתין??

עוד הקשה **הרמב"ן**, למה חלשה דעתו של אהרן, הרי בימים ההם ימי המילואים הקריב אהרן הרבה קרבנות, אז הוא זכה במה שהם לא זכו?? **והרמב"ן** מתחדד את השאלה, ואם תאמר שהקרבנות היו חובה ולא נדבה, הרי גם הדלקת הנרות היא חובה?? **ובכלל** תמה הרמב"ן מה היא הנחמה שבעבודת המנורה??

ותירץ בשם המדרש **תנחומא**, ש"אל מול פני המנורה יאירו" הכוונה שהנרות יאירו לעולם גם כשאין בית המקדש קיים, **ומסביר** הרמב"ן שבזה בורא עולם ניחם את אהרן, כי גילה לאהרן שהשפעת הטבת והדלקת נרות המנורה **תימשך לעולם על ידי הדלקת נרות חנוכה**.

נלמד מזה, שכל מאמץ רוחני שתשקיע עם כל הלב והכוונה, ובפרט כשקשה לך, בורא עולם שמח ונהנה מזה יותר ממה שתוציא כסף מכיסך, כי לא העיקר חסרון הממון, אלא כוונתך הטובה והמסירות שלך לבורא עולם.

ואולי אמחיש את הדבר מהרהורי ליבי בטיסה, שכשהייתי בגובה 10 אלף מטר, ראיתי שבמסך כתוב שאנחנו כרגע טסים מעל גרמניה, **חשבתי** לעצמי, בגרמניה יושב מיליונר שיש לו רחוב שלם, אפילו מסוק פרטי, וחושב לעצמו אני ואפסי עוד, אני כל העולם ענק שבענקים, אבל מגובה של רק 10 קילומטר, לא ראיתי אותו, וגם לא ראיתי את הבית הענק שלו, ואפילו לא ראיתי את הרחוב שלו, ואפילו גם לא את העיר שלו, רק חום וירוק במקום רקע התכלת של הים.

וגרמניה זה גם פה, ברחוב, בשכונה, תחליט שאתה לא מסתכל אפילו שאף אחד לא שם לב, ואם ראיתי בלי כוונה, תתחנן, אבא תוציא לי את זה מהזיכרון!!! בבקשה דחוף!!! מתחנן בבקשה!! והנה זה עף, **ואבא שבשמים** אומר לפמליא דיליה "חזו חזו בני חביבי", קדושתו וטהרתו על פניו וגבורתו כאריה ונמר, שפע ברכה והצלחה ניתן לו, ברכת השם יותן לו אמון, שלך גדולה משלהם, זה מחזיק ומשפיע לדורי דורות.

שלך גדולה משלהם שאתה מדליק ומטיב את הנרות - המשך

דידי הגאון הגדול ר' עזרא שטיינבך שליט"א בספרו "עזרי מעם השם" הביא מספר **ברכת שמואל** [מקף] שהפך שמן שהתגלה לחשמונאים היה חתום בחותמו של אהרן הכהן, שלאחר שבורא עולם גילה לאהרן הכהן את נס חנוכה, אהרן עשה כל מה שביכולתו לקחת חלק בנס ולהכינו, **ולכן** חתם פך שמן כדי שיהיה שמור להיגנו עד שיתגלה לחשמונאים.

ועל זה אמר לו הקב"ה **שלך גדולה**, שההדלקה שלך היום וגם מה שהטמנת את פך שמן והכנת את נס חנוכה, גדול מהשפעת קורבנות הנשיאים, שהחנוכה של אהרן והחשמונאים הכוהנים מבית אהרן גדולה יותר מחנוכת המזבח, כי חנוכת הנרות, קיימת לעולם גם בימינו.

וטהר לבנו - חנוכה

ואפשר עוד כפי שכתב הרמב"ן **"ויעש כן אהרן"**, שאהרן הקפיד להדליק בעצמו את הנרות כל ימיו, ואפילו שהמצווה כשרה בבניו, ככתוב (שמות כז כא) יערוך אותו אהרן ובניו, כי במצווה הגדולה הזאת **"רמוז דברים עליונים וסוד נשגב"**, וייתכן שבסוד הזה כלול ההכנה שעשה לנס ואורות חנוכה.

וחשבת עוד, שיש כאן עניין של מידה כנגד מידה, שהיות ואהרן הקפיד כל ימיו להדליק בעצמו ובהידור את כל שבעת הנרות במלואם, ובכוונה מושלמת **וכפי שנראה לקמן בביאור הכוונה**, זה השפיע מדה כנגד מידה, שבורא עולם טמן כוח בפח הקטן שלא ישתנה בנס חנוכה ממה שאהרן הקפיד בחייו להדליק את כל הנרות בשלמות, ולכן הבינו שלא יתכן שמהפח הטמון לנס של אהרן ידליקו רק קצת שמן בכל יום ושידלק קצת זמן ולא כפי שהקפיד בחייו.

וראיתי בראשית חוכמה שער הקדושה יב' סה' שמי שמרגיל את עצמו שכל דיבוריו ומחשבותיו יהיו אמיתיות, אז גם בלילה יחלום ויראה מראות אמת, וידע כמו המלאכים, שזה מידה כנגד מידה!! אם כשהוא ער לא חושב שטויות ושקרים, אז גם בשנתו ריבונו של עולם לא ייתן שיחלום דברי שקר ושטות.

לכן גם אם תרגיל את עצמך לשמור על ענייך וקדושתך ביום, בורא עולם ישמור אותך בלילה, ומידה כנגד מידה אם אתה מרגיל את עצמך לברוח ממחשבות רעות אז בורא עולם ישמור עליך, ולא יתן למשחית להשחיתך, אלא יוסיף לך קדושה על קדושתך, רק חזק ואמץ אמן ואמן.

ויקחו אליך להעלת נר תמיד: - משמעות האור ביהדות

שנמצא באור אינו רואה מה שנמצא בחושך, אבל הקדוש ברוך הוא רואה מה שבחושך וגם מה שבאור."

ודרשתי בחנוכה, "שהתבוננתי בנר הקדוש של חנוכה, וראיתי שצמוד לפתילה עיגול שחור שמקיף אותו אור אדום צהוב וביחד עם השחור זה אש שמאיר", אבל אחרי דברי המדרש, יש לנו חוט משולש של רעיון בקשר לאור, שהמכנה המשותף הוא, שהאור אצל בני האדם בנוי ומשולב גם מהחושך ומהשחור, שכרוכים וצועדים יחדיו להעניק אור וראיה.

ולמדתי מזה מסר עצום, שלכל אחד מאתנו יש שחור של עבירות, אבל ככה בנוי האור, שנקיף את השחור באור מאיר אדום וצהוב, ולפעמים הוא מרצד לפי הרוח, והוא לא יציב, כי גם אנחנו לפעמים לא יציבים, אבל עדיין מאירים לתפארת, ולכן יהודים אל ייאוש, אתם מאירים למרות כל הנפילות, זה האור שמאיר בדיוק כמו השחור שבנרות.

ועוד נלמד, שכל דבר בעולם בין בתורה ובין בחוקי הטבע, יש דברים שאנחנו לא מבינים, אבל הם באמת מובנים לבורא עולם או למשה רבינו, שמשפיע מהבנתו לצדיקים ממשיכי דרכו, ולכן גם אם אנחנו נתקלים בקשיים עצומים ולא מובנים לא לאבד תקווה, לא לאבד את האמונה, ולפעמים דווקא כשאתה בשיא החיזוק דווקא אז הכל מתמוטט לך ואתה לא מבין, למה?? הרי זה לא הגיוני!! ממש לא מובן!!! זכור את משפט המפתח "אמר ר' יוחנן: העין הזו לבנה, והשחור באמצע, מאיפה הוא צריך לראות? לא, מהחלק הלבן!! אבל זה לא כך, האדם רואה רק מתוך השחור, ואתה מבקש להבין את דרכי ואת חוקתי"???

אבל תתנחם ותירגע בידיעה שבורא עולם יודע בדיוק את עבודתך ואת קדושתך, ואת מאמצך הרבים ואת כל המסירות נפש שלך, והוא מבין בדיוק למה כל הבלגאן קורה לך בדיוק עכשיו, ודע לך שבעצם זה לא בלגאן! זה בדיוק התוכנית המסודרת של בורא עולם רק אתה לא מבין, אז תירגע!! זה מסודר, זה מובן אצל בורא עולם, ואתה בידיים טובות ידיים של אבא אוהב.

לראות מתוך האור לתוך החושך - המשך

אבל יתכן שזה בדיוק מה שבורא עולם אומר למשה, "ויקחו אליך" האור הזה שמדליקים בלילה במשכן, כשאין שם אדם כי אין עבודה בלילה, זה בשבילך, משה!! שגם אתה משה תקבל גם אתה כוח של אור מעין מה שיש לבורא עולם, שכפי שהקב"ה רואה בכל מצב את כולם, כך תזכה לכך גם אתה משה, וכפי שמשה קיבל כך, כוח זה עבר לכל צדיק קדוש וטהור שתהיה לו יכולת להבין ולעזור לכל יהודי באשר הוא שם, למרות שהצדיק רחוק מהחושך ונמצא רק באור.

ותשובה נוספת נראה להוסיף, שהיות ומצאו פח בחתימתו של אהרן הכהן, שהכין זאת במיוחד לנס חנוכה, ראו והבינו שאהרן צפה את העתיד, והיה ברור להם שאהרן הכין פח שידליקו את המנורה בלי שינוי ובאופן מהודר, שזה 7 נרות מלאים.

וייתכן עוד שאהרן בכוונה הכין פח שמן קטן, כי רצה שלחשמונאים שמצאו את הפח שמן יהיה אמונה שלימה שזה יספיק בדרך נס, שהם יאמינו בכוח פועלו של הצדיק אהרן, ובכוח האמונה בפועלו של הצדיק, זה יגרום להם לחדש ולהעצים את הנס, וגם שהשפעת פועלו של הצדיק תמשך לדורות, אז גם אנו נתחזק באמונה בכוח פועלם של הצדיקים ונראה גם אנו ניסים ונפלאות אמן ואמן.

ואולי זה הכוונה מלמד שבחו של אהרן שלא שינה, שאהרן השפיע שגם בנס חנוכה לא יהיה שינוי אלא ידלקו כל הנרות כל שבעת הנרות.

במדרש תנחומא תצהו ו' כתוב, אמר בורא עולם, וכי אני הבורא "יוצר אור" צריך שתאירו לי?? אלא בשביל להאיר לך למשה, מוסיף המדרש: אמר ר' יוחנן העין הזו לבנה, והשחור באמצע, מאיפה הוא צריך לראות?? לא מהחלק הלבן?? אבל זה לא כך, האדם רואה רק מתוך השחור, ואת אור העיניים אתה לא יכול להבין, ואתה מבקש להבין את דרכי!!!

ובמקום אחר מביא המדרש רעיון דומה, "מי שנמצא בחושך את מי רואה?? רק את מה שנמצא באור, ואילו מי

וזהר לבנו - חנוכה

ללמדנו, שאם נפלת וכשלת אל תבוש לגשת לצדיק הקדוש והטהור, ואל תתפתה ליצר הרע שרוצה ברעתך וטוען לעומתך שהצדיק הקדוש לא יבין אותך ורק יצעק עליך וירחק אותך ויגרום לך נזק ולא תיקון ועזרה כנדרש, דע לך שזה שקר כי כל הצדיקים שבדורנו קיבלו את כוחו של משה להנהיג את עם ישראל, שמתוך האור הם יראו גם אל תוך מעמקי החושך ויעזרו לכל השרוי בחושך להוציאו מאפילה לאורה אמון ואמן.

המשך – סגולת ההתבוננות בנרות

את הנרות בבית המקדש, ולכאורה נראה שיש קשר בין הדברים, ודבר א' תלוי בחברו.

ואע"פ שרש"י שמות טו' כתב שבמרה שהיה עוד לפני מתן תורה נתן להם מקצת פרשיות של תורה שיתעסקו בהם שבת ופרה אדומה ודינים (מהגמרא סנהדרין מ'), זה לא סותר את דברי החזקוני.

שיתכן ומשה ידע את המצווה והלכותיה עוד לפני מתן תורה, אבל טעם המצווה התגלה למשה רק בפרשת חוקת כמעט שנה אחרי מרה ומתן תורה, וכמו שהאבות קיימו את כל התורה כולה כמפורש שאכלו מצות בפסת, למרות שעדיין לא היה יציאת מצרים, כי טעמי המצוות התגלו לאחר מכן.

ואכן כתוב במדרש רבה יט ד' דברים שלא נתגלו למשה נגלו לרבי עקיבא וחבריו, וביאר "האור החיים" הקדוש שעיקרי כל התורה וודאי נאמרו למשה מסיני, וגם כל מה שתלמיד וותיק עתיד לחדש, אבל לחבר בין החידוש וההלכה שבתורה בשעל פה למקורות שבתורה שבכתב זה התגלה לרבי עקיבא וחבריו.

וכאמור גם הלכות פרה אדומה אכן ניתן למשה בהר סיני או קודם במרה, אבל טעם פרה אדומה התגלה למשה אחרי מתן תורה כשהדליקו את הנרות במשכן על ידי אהרן ביום א' ניסן בדברי החזקוני, שבדיוק באותו יום נתגלה למשה טעם חוקת פרה אדומה.

אבל עדיין קשה, שאכן מצאנו עוד תועלת שהיה למשה מהדלקת הנרות שמלבד כוח הנבואה בלילה שקיבל בזכות הדלקת הנרות, הוא קיבל גם את הכוח לגלות את סודות התורה וטעמיה חוקי התורה, אבל שוב לאחר פטירת משה בבית המקדש לכאורה כבר לא היה צורך בהדלקת הנרות ומה טעם הדליקו בכל זאת???

ונראה לבאר על פי מדרש תנחומא בפרשת בהעלותך, שאמר הקדוש ברוך הוא למשה לך אמור לאהרן אל תירא, לגדולה מזו שהקריבו הנשיאים אתה מיועד ומתוקן, שהקרבת נהגים רק בזמן שבהמ"ק קיים, אבל הנרות הם לעולם, ש"אל מול פני המנורה יאירו", וכן הברכות שנתתי לך לברך את בניי, אינן בטלים לעולם, ונשאלת השאלה מה הכוונה שהנרות הם לעולם, הרי משחרב בית המקדש שיבנה במהרה בימינו אין לנו עוד את מצוות הדלקת הנרות???

אלא ייתכן ששמך זית זך והמנורה כשם שהשפיעו על ידיעת התורה של משה שנתגלו לו טעמי חוקי התורה, כך הם השפיעו חוכמת התורה לעולם ומשפיעים חוכמת התורה לנצח, וכמאמר הגמרא ב"ב כה' שהרוצה להחכים ידרים - יתפלל בנטייה לצד דרום כי המנורה הייתה בדרום, וזה נר תמיד כפשוטו, וכן כוח הנרות ממשכים בנרות חנוכה הקיימים תמיד כל שנה ושנה.

אבל למרות ההסבר יש כאן חוקת לדורות לעם ישראל כי עצם סגולת המנורה להשפיע לחוכמת התורה לדורי דורות גם כשאין בית המקדש זה חוק בלי טעם, אבל במציאות זה עובד תמיד ולנצח כי "הרוצה להחכים ידרים", ולכן בהדלקת הנרות כתוב קודם ויקחו אליך ואחר כך חוקת עולם, כי הכוח שקיבל משה בעת הדלקת הנרות השפיע

גם במצוות הדלקת הנרות במשכן כתוב בתורה שהיא "חקת" וגם כתוב "ויקחו אליך", והפסוק המלא הוא "ויקחו אליך שמן זית - מערב עד בקר לפני ה' חקת עולם לדורתם מאת בני ישראל".

ובעצם זה נראה מקביל למה שכתוב אצל פרה אדומה רק הסדר הפוך, שאצל פרה כתוב קודם "חקת" ואחרי זה "ויקחו אליך", ויש לעיין האם יש קשר וחיבור בין שני החוקים הללו, וגם מה פשר שינוי הסדר???

ונהנה במצוות הדלקת הנרות דנו המפרשים מה כוונת התורה במצוות ההדלקה שהיא "חוקת עולם", וכי איזה חוק לא מובן יש במצוות ההדלקה??

והמשך חכמה מבאר על פי האבן עזרא במדבר ח' ב' שבורא עולם לא התגלה למשה בלילה ע"פ מכילתא דפסחא א' אומנם כאשר דלקו הנרות במשכן אז הקב"ה התגלה למשה רבינו גם בלילה, וכעין זה מצאנו בסמ"ע חו"מ ה' ב' שלמרות שאסור לדון דין תורה בלילה אבל כשנרות דולקים מותר לדון גם בלילה.

אומנם בשאר הדורות שלאחר משה רבינו, הדלקת הנרות אכן היו בגדר "חוק", כי אין להם טעם והסבר לקיום המצווה בלילה דווקא, ובפרט כשאין עבודה בלילה באוהל מועד.

והסבר נוסף ראיתי בשם רבי יונתן אייבשיץ זצ"ל, שכתב שבזמן בית המקדש מובן שלא היה צורך להדליק את המנורה ביום, כי בבית המקדש היו חלונות, אבל במשכן שלא היו בו חלונות אם כן היו צריכים לכאורה להדליק נרות גם ביום, אגב זה מתאים רק לדעת שאר הראשונים נגד דעת הרמב"ם שהדליקו גם ביום.

ובכל זאת לא עשו כן, כי "חוקת עולם לדורתם" דהיינו שלא ישנו את המצווה פעם כך ופעם כך, אלא תמיד היא שווה בעשייתה ובלי שינויים, ולכן גם במשכן הדליקו נרות רק בלילה ולא ביום.

ואם נחבר את שני ההסברים יחד, לכאורה יצא לנו שאין כאן "חוקת עולם" - כי הכל מובן, שבתקופת בית המקדש מובן שלא הדליקו ביום, ואילו בתקופת משה מובן שהדליקו רק בלילה כי היה תועלת מהדלקת הנרות בלילה למשה רבינו, משא"כ ביום, כי גם בלי הנרות משה התנבא ככל הנביאים המתנבאים ביום.

אלא שבכל זאת מסתתר כאן סוד שלא מובן, שאכן אם אין עבודה בלילה, לשם מה יש מצוות הדלקת הנרות בזמן בית המקדש?? שכמו שביום יש אור ואין צורך בנרות, כך בלילה אין עבודה ואין צורך בנרות, ולבורא עולם אין צורך באור, כדברי המדרש ש"יוצר אור" לא זקוק לאור, אז מה סוד הדלקת הנרות?? ודוחק לפרש כי במשכן בתקופת משה היה צורך בהדלקה לצורך נבואת משה, ולכן גם לאחר פטירת משה עדיין עושים כן בחוק בלי טעם כלל.

ונקדים כפי האמור קודם, שיש מצווה מקבילה למצווה זו, והיא "פרה אדומה", שגם בה כתוב "ויקחו אליך" - לטובתך, ומצד שני כתוב בה גם "חוקת התורה", והחזקוני שם בפרשת חוקת כתב שפרשה זו נאמרה בא' ניסן שנה שניה, ובעצם זה הזמן שבו אהרן ובניו התחילו להדליק

וטהר לבנו - חנוכה

של בני ישראל ומתוך הדלקת נרות חנוכה בקדושה ובהתבוננות בנר חנוכה הם יזכו להשפעת הנר תמיד.

ויתכן שהיות וסודות חוקי התורה כבר נתגלו למשה על ידי הדלקת הנרות, לכן כלפי פרה אדומה כתוב קודם **חוקת** ואחרי זה **ויקחו אליך**, כי כבר הדליקו נרות במשכן והתגלו למשה החוקים, ואם כן כוונת התורה שמה שאצל עם ישראל זה חוקים את זה הם יקחו אליך, כי לך זה כבר לא בגדר חוקים כי לך זה ברור הגיוני ומובן וכמשמעות המדרשים.

ללמדנו, לנצל את אור קדושת הנרות, ובזמננו גם קיים כוח זה בנרות חנוכה, ונתבונן בהם ונסתכל בהם זמן רב, כי דרכם מתגלים אורות התורה, כפי שנגלו סודות בתורה למשה רבינו, כן יגבר בנו חשקת התורה ויתגלו לנו סודות התורה אמנם ואמן.

וגם נלמד שלכל יהודי ויהודי עד סוף הדורות טמון כוח עצום של חוכמת התורה, כי בכוחנו להתחבר להשפעת החוכמה וקדושת התורה, והנר תמיד יבער בקרבנו לנצח, על ידי פך השמן הטהור שזה לימוד מתוך סביבה טהורה וראש נקי וצלול מטומאה רח"ל, ובעזרת השם נגלה את מתיקות התורה והמצוות, ונשמח לקיים את מצוות ה' מתוך אהבה עזה לבורא עולם, שאפילו בלי הבנה נקיים את דבריו מתוך אהבתנו אליו, רק כי בורא עולם כך ציווה!!! ונזכה בעזרת ה' יתברך להאיר ולזכות את הרבים אמנם ואמן.

ועשית מנרת זהב טהור מקשה תיעשה המנורה

וגם יש לתמוה על הוספת השפתי חכמים שבצלאל זרקו לאש, הרי אם לא יצרו את המנורה במלאכת אומן אלא זרקוה לאש והיא נוצרה בנס, מדוע צריך שבצלאל הוא זה שיזרוק ולא משה???

ובכלל יש לעיין הרי בסופו של דבר אף אדם לא הצליח ליצור במלאכת אומן את המנורה, ולכן הקב"ה אמר לו זרוק כיכר זהב לאש ויצאו המנורה והכלים שלה בנס, אז בשביל מה כל התהליך והמאמץ, קודם לצוות בפירוט וגם להראות למשה בהר את מעשה המנורה, הרי בורא עולם ידע שזה מעל השגתו של משה ומעל השגת ויכולת של כל עושי המלאכה, והקב"ה ידע שבסופו של דבר משה או בצלאל יזרוק את הככר זהב לאש, אז למה כל הפירוט?? למה היו כל השלבים???

אלא כידוע שמנורה היא כנגד החכמה, וכמאמר חז"ל ב"ב כ"ה הרוצה להחכים יזרים וסימנך מנורה בדרום, וריבנו של עולם רוצה שנשתמש בכל שכלנו ובכל היכולות שקיבלנו מה' בשלימות, כיכר זהב לא פחות ולא יותר, ואפילו שלפי הדעת הרווחת לעת עתה בין החוקרים שכן אדם משתמש רק באחוזים בודדים משכלו, ואם כן מדוע באמת הוא קיבל שכל הרבה יותר ממה שהוא מסוגל להשתמש?? אלא יתכן שהקב"ה רצה שכן אדם ידע תמיד שיש לו יכולת הרבה יותר ותמיד ישאף ליותר, ושלעולם לא יגיד עד כאן גבול יכולתי וגבול שכלי.

ולכן ייתכן שבזה משה התקשה כי להשתמש באופן מושלם בחכמה זה לא שייך, אבל ריבוננו של עולם רוצה להראות לנו עד כמה הוא חפץ שנשתדל להתאמץ בכל כוחנו לכן הוא עושה שלבים למשה, וכל שלב זה עוד כוחות ועוד מאמץ מצד משה להבין ולנצל את חוכמתו, עד שאמר אני עדיין מתקשה, אבל משה רבינו, למרות הקושי לא התייאש וממשיך להשתדל ולהתאמץ, ולכן גם כשנצטווה לזרוק לאש, לא הוא זרק בעצמו, אלא נתן לבצלאל החכם בכדי שכשבצלאל יזרוק הוא ידע ויכוון בדיוק למה הוא מצפה שיצא, ויכוון עם כל הבנתו וחכמתו למה שרוצה ושואף שיצא ביצירה זו למרות שנעשית בנס.

דהיינו שלמרות שהמנורה נעשתה בנס, בכל זאת בו זמנית שהנס נעשה הם עשו את המקסימום מה שהם יכולים, ולמרות שכביכול זה מיותר שהרי זה ממילא כבר נעשה בנס, בכל זאת רחמנא ליבא בעי, וזה הספיק לבורא עולם להחשיב זאת כאילו משה או בצלאל בעצמם עשו את המנורה, עם כל הפירוט שמופיע במעשה המנורה,

ואכן בפרשת ויקהל לז' יז' כשמפורט כל מה שעשה בצלאל כתוב שעשה את המנורה ומפורט שם כל מראה המנורה צורתה וחלקיה, למרות שהמנורה יצאה מושלם בנס.

נלמד גם אנחנו לעשות את המקסימום, ונשאף לשלימות למרות שזה נראה כבלתי אפשרי, וגם כשיהיו ניסים, נמשיך מצדנו לעשות הכל להצליח בתפקידנו תוך כדי הניסים והסייעתא דשמיא, כי רחמנא ליבא בעי, וגם חשוב מאוד לדעת את ערך עצמי ואת ערך

כחוק לדורי דורות כנר תמיד להשפעת חוכמת התורה לכל לומדי התורה גם כשאין בית המקדש.

וכן משמע קצת מהפסוק, שבהדלקת הנרות החוק הוא שזה ישפיע לדורות עם ישראל, ככתוב "חוקת עולם לדורתם מאת בני ישראל", ולא כתוב כמו בפרה "חוקת עולם".

כי כאן החוקת עולם היה שההשפעות של החוכמה ימשיך להשפיע לדורות גם כשאין בית המקדש אלא מתוך הלימוד

המפרשים מקשים למה בהתחלה כתוב "ועשית", ובסוף כתוב "תיעשה" שמשמעותה שנעשתה מעצמה?? ומתוצים שהקב"ה ראה שמה התקשה בה לכן הראה לו מנורת אש, וגם זה לא עזר ועדיין התקשה בה, עד שאמר לו הקב"ה למשה השלך את הכיכר לאש, ואומר השפתי חכמים שבצלאל זרקו והיא נעשית מאליה בפועל לכאורה כי כתוב "ויעש בצלאל".

והוקשה לי הדבר מאוד, וכי למה משה רבינו התקשה במעשה המנורה על אף שבורא עולם הראה לו תבנית המנורה מאש, וכי בגלל שזה מקשה בלי חיתוכים והדבקות רק בנקישות בפטיש, בכל זאת מה הקושי כאן יותר מאשר הכפורת שגם היא הייתה מקשה זהב ומחוברים בה ללא בהדבקה שני כרובים עם כנפים פרוסות ופניהם איש אל אחיו, בגודל 10 טפחים, וכל היצירה המדהימה גם היא בנקישת פטיש??

ואולי הקושי היה כפי שכתב רש"י, לעשות מכר זהב טהור מנורה עם כל כליה (המלקחיים והמחתות) בכיכר שלם לא פחות ולא יותר, אולם אדרבא זה רק מקל את העבודה כי אין דרישה למשקל המנורה, אלא מה שיישאר מהככר אחרי שעשה את המנורה מהשארית יעשה את המלקחיים והמחתות שהם כלים נפרדים ממנה?? ורק אם נפרש שלא כרש"י שהמנורה בלי כליה תהיה מכר שלם אפשר להבין שזה הקושי של משה לדייק עד כדי כך.

והנה בגמרא מנחות כ"ט כתוב שעשר מנורות עשה שלמה וכל אחת ואחת הביא לה אלף ככר זהב והכניסום אלף פעמים לכור והנמידום על ככר, ומפרש רש"י הסיבה, כי רצו להעמיד את המנורה לכור, משמע שאכן יש בעניין דיוק משקל המנורה קושי גדול, וצריך עיון שמה הקושי להעמיד על המשקל הרי ככר כולל הכלים של המנורה וכאמור, אבל שם התשובה פשוטה שהקושי היה להפוך 1000 ככר זהב לאחד בודד.

ועיין במנחת חינוך צ"ה שמשמע שהקושי הוא לצמצם את הזהב לכיכר עוד קודם עשייתו למנורה, ולכן משה זרק לאש את הכיכר שיצטמצם בדיוק לכיכר, אבל אם כן מדוע יצא מנורה מושלמת ולא כיכר זקוק ובמשקל מדויק ומזה משה רבינו יכון בעצמו את המנורה?? אלא משמע שהקושי הוא (גם) בהכנת המנורה בעצמה ולא רק בהכנת הזהב לכיכר מדויק.

וגם מצאנו שמה בשונה משאר בני אדם ידע לצמצם בזמן המדויק של חצות הלילה גמרא ברכות ד', מצד שני לגבי מחצית הדם באגנות המופיע בסוף פרשת משפטים כתב רש"י מפורש שמלאך חילק כי אי אפשר לצמצם, ואולי רק לגבי חצות לילה היות ויש השפעות רוחניות יתכן שרק בגלל זה ידע משה לדייק ולצמצם.

וּטְהַר לְבָנוּ - חֲנוּכָה

אחרים, ובענווה לדעת להשתמש לטובה בכוחם של אחרים הטובים ממני בתחומם, למרות שלפעמים זה ממש גורם לאי נעימות שכביכול אני זקוק לעזרת אחרים??? אבל ככה מצליחים שיודעים את האמת ופועלים על פיה, גם כשלא כ"כ נעים.

זוה מעשה המנורה – המשך "הכוונות שהכניסו, משה ואהרן במנורה ובהדלקה

לעשות אותו, ורק כשלא יודעים יש טעויות, לכן משה למד הכל בכדי שלא יהיה שום טעות. ולכן כשמשה הגיע למנורה שזה כנגד חוכמת התורה פך השמן הטהור, היה עליו לדעת את כל 70 פנים לתורה, וגם לדעת את כל האפשרויות הלא נכונים והמוטעים.

זוה התקשה משה כי אין סוף לטעויות שאפשר לטעות בכוונה או בלי כוונה בלימוד התורה, כמו אותו תלמיד שהיה מטהר את השרץ ב 150 טעמים.

ואפילו יתרו שחיפש את האמת בדרך בדיקת כל האמונות, לולי ששמע את קריעת ים סוף ומלחמת עמלק יתכן שעד היום הוא עדיין היה ממשיך לחפש ולבדוק, ולפי זה מובן שכתוב במדרש "זעזע את העולם והראה לו מעשי המנורה", כי הטעויות שמשבשים בתורה זה מזעזע את העולם.

ואכן ראינו שמשה ביקש מיתרו להישאר במדבר כי הוא היה לעיניי לעם ישראל, והאדמו"ר מסטמאר מסביר נפלא, שרק יתרו שבדק יסודי כל סוגי העבודה זרה ושלל ומאס בהם והגיע באהבה ליהדות, רק הוא יכול היה ללמד את משה ואת עם ישראל מה הם כל צורות ועיניי העבודות זרות בלי שימשוך אותם לעבודה זרה חלילה.

אמר לו הקב"ה אחרי שעשית כל מה שביכולתך קדימה זרוק לאש, ללמדנו שצריך סייעתא דשמיא מיוחדת גם לגדול הדור ליחיד שבדור לנביא הנביאים, משה רבינו, גם צריך את ניסי בורא עולם לעשות את הדבר הנכון באופן מושלם בלי טעויות.

וכפי שהגאון מוויילנא אומר, המנורה יש בה 7 קנים ו 9 פרחים ו 11 כפתורים ו 22 גביעים סך הכל 49, ומשה רצה להגיע שער ה 50 ולא הצליח, לכן אמר לו הקב"ה זרוק לאש, כי שער ה 50 זה כבר מעל הטבע והכוונות של משה.

אומרת לנו התורה, שאהרן הכהן כשהדליק כיוון לכל ה 49 שערי חוכמה שמשה עשה וכיוון, שכפי שעשה משה כך כיוון גם אהרן, ולא רק בפעם הראשונה, אלא בכל פעם ופעם שהדליק הוא כיוון על כל 49 שערי חוכמה, ולא שינה וחיסר אלא כל פעם כיוון את כל הכוונות הנסתרות, וכלשון הרמב"ן שהמצווה הגדולה הזאת רומזת לדבר עליון וסוד נשגב.

ואולי על פי זה יש לבאר עוד, שעל הפסוק "אל מול פני המנורה יאירו שבעת הנרות", ומקשים, הרי המנורה זה הקנה האמצעי ואם כן רק ששה האירו אל פני המנורה, על ידי נטיית הפתילה לכיוון הנר האמצעי??

אלא יתכן כאמור, שאהרן הדליק את כל 7 הנרות כנגד פני המנורה שזה נ"י שערי החוכמה, ובזה טמן את הכוח בפך השמן שמעט שמן יאיר את כל 7 נרות בנס חנוכה כאמור, ויתכן שזה כוונת הרמב"ן שהמצווה הגדולה הזאת רומזת לדבר עליון וסוד נשגב.

וגם נלמד מזה, שלא מספיק להתחזק ולעשות רק טוב, אלא צריך להשקיע גם לחסום כל דרך וכל פרצה שממנה יכול היצר להטעות אותנו ולהפיל אותנו בפח יקוש, ולהורידנו לשאול תחתית, נכון זה קשה להתאמץ ולהשקיע בסגירת כל, ובאמת כל הפתחים ליצר הרע ולטעויות ולמכשולים שבהם הוא עלול להפיל אותנו בטעות.

אבל נלמד ממשה שכך עלינו לנהוג, שאין טעות אם משקיעים לפני כראוי, וזכרו "לפתח חטאת רובץ" הוא מחפש פתח ואז הוא נכנס והורס!! זהירות, סכנה!!!

יוחנן כהן גדול – האם הוא צדיק??

הוריד גשם עבור כל העולם, בכדי שהצדיק רבן יוחנן לא יצטער!!!

ונראותי חידוש זה התעוררתי, שהנה לנו רבן יוחנן בוטח בצדקותו ודורש מבורא עולם גשם כי לא מגיע לו צער, אפילו שיש רשעים וגזרה על הדור בכל זאת בגלל צדקותו הוא דרש גשם!!

אבל פלא עצום שעל אותו רבן יוחנן בן זכאי מספרת הגמרא ברכות כח' ב' וז"ל: כשחלה רבי יוחנן בן זכאי נכנסו תלמידיו לבקרו, כיון שראה אותם התחיל לבכות!! אמרו

כתב רש"י שמשה רבינו התקשה במעשה המנורה עד שהראה לו בורא עולם "זוה", אבל יש דעה שגם זה לא עזר ולכן בורא עולם אמר לו זרוק כיכר זהב לאש וכך תיעשה המנורה שעשה הקב"ה שכאילו זה יעשה מאליה.

יקודם הבאנו מה שהקשו המפורשים מה היה הקושי למשה רבינו שהתקשה כל כך במעשה המנורה, ובפרט אחרי שבורא עולם כבר הראה למשה רבינו איך נראה המנורה???

ועוד הקשו במפורשים, שלא מובן למה כאן שכתוב שאהרן הדליק את המנורה, יש גם פירוט איך וממה נעשתה ונוצרה המנורה?? מה הקשר בין מצוות ההדלקה לתיאור מעשה המנורה??

ובפרשת נשא כתוב, "ויהי ביום כלות משה להקים את המשכן", ופירש רש"י "כלות משה" כאילו משה התחתן עם המשכן, והקשה רש"י הרי משה לא בנה את המשכן אלא בצלאל ואהליאב וכל חכם לב, אז במה נחשב כאילו משה התחתן עם המשכן?? **ותירץ** רש"י, שמשה מסר נפשו על המשכן לראות תבנית ותוכנית כל דבר ודבר ולא טעה בתבנית אחרת, ולכן זה נחשב שמשה כאילו התחתן עם המשכן בזה שהשקיע ותכנן שלא יהיה טעויות.

והנה משה לא התקשה בברית התיכון שרק בנס רץ בתוך הקרשים והתעקס לכל צד, אז מה הקושי במנורה, והתשובה לכך אומר החפץ חיים, שבמנורה כלול כל חוכמת התורה, ולכן גם כתוב "כמראה אשר הראה ה' את משה" דהיינו שבמנורה יש את כל התורה גם מה שתלמיד ותיק עתיד לחדש, כפי שקיבל משה בהר סיני.

ועל פי זה נראה לענ"ד א. משה היה צריך לדעת את כל התורה כולה עד סוף העולם, וזה היה קשה מאוד למשה לחדש מעצמו כל מה שתלמיד ותיק עתיד לחדש, ב. שגם אם אכן משה השיג בעמלו את כל התורה כולה ממש, אולי בכל זאת התקשה שכל החידושים יהיו מקשה אחת חוברים לתורה ולמקורות, שכל 70 פנים לתורה יהיו ויתחברו כראוי למקורות, ג. שכשיש מחלוקת להגיע לאלו ואלו דברי אלוקים חיים זה רק בזמן ביאת המשיח, ואולי זה היה קושי העצום למשה רבינו.

וחשבת על עוד דרך, שמה שכתוב שמשה מסר את נפשו שלא יהיו טעויות וראה כל תבנית ותבנית לא לטעות בתבנית, הכוונה שחוץ ממה שלמד מה כן לעשות, הוא למד גם את כל מה שלא צריך לעשות, את כל צורות הטעויות העלולות לקרוא.

וכאן היה צריך מסירות נפש להתעמק על כל הצורות לעומק ולשלוט את כל הדרכים ולהשאיר רק אחד, ובצורה כזו שלומדים את כל הצדדים הלא נכונים ממילא אין טעויות, כי לקחת בחשבון את כל הטעויות, ואתה כבר יודע שזה טעות ולא

וגם נלמד מזה, שלא מספיק להתחזק ולעשות רק טוב, אלא צריך להשקיע גם לחסום כל דרך וכל פרצה שממנה יכול היצר להטעות אותנו ולהפיל אותנו בפח יקוש, ולהורידנו לשאול תחתית, נכון זה קשה להתאמץ ולהשקיע בסגירת כל, ובאמת כל הפתחים ליצר הרע ולטעויות ולמכשולים שבהם הוא עלול להפיל אותנו בטעות.

אבל נלמד ממשה שכך עלינו לנהוג, שאין טעות אם משקיעים לפני כראוי, וזכרו "לפתח חטאת רובץ" הוא מחפש פתח ואז הוא נכנס והורס!! זהירות, סכנה!!!

כתוב בספר העקידה שבורא עולם לא מעניש אדם אם במעגל של אותו אדם יש צדיק שלא מגיע לו צער מכך. ולפי זה מבאר הקדוש רבי אלחנן ווסרמן הי"ד את מאמר הגמרא בירושלמי תענית, יז' א' שרבן יוחנן בן זכאי בשנות בצורת היה אומר לספר יש לי צער שאני רוצה להסתפר אבל אסור לי כי גזרו תענית כי לא ירדו גשמים, ומיד החלו הגשמים לרדת בכדי שרבן יוחנן לא יצטער חלילה.

וביאור האור אלחנן שרבן יוחנן טען שהיות והוא צדיק לא מגיע לו להצטער על חיסרון הגשמים, ולכן בורא עולם

וזהר לבנו - חנוכה

לו תלמידיו: נר ישראל, עמוד הימיני, פטיש החזק!! מפני מה אתה בוכה??

אמר להם אילו לפני מלך בשר ודם היו מוליכים אותי, שהיום כאן ומחר בקבר, ואם כועס עלי אין כעסו כעס עולם, ואם אוסרני אין איסורו איסור עולם, ואם ממיתני אין מיתתו מיתת עולם, וגם אני יכול לפייסו בדברים ולשחדו בממון, ואף על פי כן הייתי בוכה!!!

עבשיו שמוליכים אותי לפני מלך מלכי המלכים הקדוש ברוך הוא, שהוא חי וקיים לעולם ולעולמי עולמים, ואם כועס עלי כעסו כעס עולם, ואם אוסרני איסורו איסור עולם, ואם ממיתני מיתתו מיתת עולם, ואיני יכול לפייסו בדברים, ולא לשחדו בממון!! **ולא** עוד אלא שיש לפני שני דרכים אחת של גן עדן ואחת של גיהנם, ואיני יודע באיזו מוליכים אותי!!! ולא אבכה!!!

ופלא עצום!!! איך התהפכו היוצרות??? מביטחון עצמי בחייו על צדקותו השלימה שלכן דרש גשם ואכן בזכותו ירדו גשמים, פתאום לפני פטירתו הוא בוכה שלא יודע מה מצבו?? לא יודע אם לגן עדן או לגיהנום?? מה פתאום עלה בראשו פתאום שהוא ילך לגיהנום?? איפה בטחונו העצום בצדקותו שהשתמש בה בחייו להוריד גשמים??

אלא נראה לחדש, וזה התחדש לי תוך כדי תפילת "על הניסים בימי מתתיהו בן יוחנן כהן גדול", שהתחלתי לבכות מצער על יוחנן, לא סתם יוחנן!!! יוחנן שקיבל 80 שנה אישור מבורא עולם שהוא **צדיק מאושר**, שהרי יוחנן כהן גדול נכנס לבית קודשי הקדשים ביום כיפור במשך 80 שנה ויצא שלם!!! **וזה** בכלל לא פשוט כי **בזמן בית שני כמעט כל שנה מתו כוהנים גדולים** ביום כיפור, **וגם כבר היה זקן מעל בן 110 לפחות.**

ויוחנן גם זכה לשמוע בת קול בקודש הקודשים (בעת הקטרת הקטרת) **סוטה ל"ג, ובגמרא ר"ה י"ח ב' מזכירה את יוחנן כ"כהן גדול לאל עליון"**, וכשרבן יוחנן בן זכאי מביא דוגמא לאדם גדול וצדיק הוא מזכיר את יוחנן כהן גדול (ידים פ"ד מ"ו). **וכן** בברכת משה לשבט לוי: "ומשנאו מן יקומו" **דברים ל"ג י"א** כתוב **בתרגום ירושלמי**: ולא יהיה לשונאיו של יוחנן כהן גדול כוח לעמוד.

ובכל זאת ולמרות הכל יוחנן כהן גדול בסוף נעשה צדוקי!! לבכות מרה!!! איך נפלו גיבורים??? איך??? מה קרה לצדיק הגדול, יוחנן???

והנה כל המשפחה שלו נלחמו בנס חנוכה, אפילו הבת שלו יהודית נלחמה והרגה את שר צבא יוון, והכל למען היהדות המסורה מדור דור!!! משפחה יהודית לתפארת!!! אז משפחה כזו, מיוחנן כהן גדול, ומה עם יוחנן עצמו?? **"לבסוף נעשה צדוקי"!!! ואני בוכה מרה!!! יוחנן!! אוי יוחנן!!! למה???? ובמחשבות אלו נרדמתי אמש!!**

וכאמור בבוקר יום שני של חנוכה, התחדש לי ברוך השם, שרבן יוחנן בן זכאי בא לתקן את הקלקול שעשה יוחנן כהן גדול בסוף חייו. **ולכן** רבן יוחנן בן זכאי בכוונה ודווקא בסוף ימיו פחד ובכה והתעורר בתשובה בכדי לחדד את הפחד שלא יקלקל סופו כיוחנן כהן גדול, **אלא** אדרבא יהרהר בתשובה ויפשפש במעשיו וישפיל עצמו בעוונה מרובה, ולא יבטח בעצמו אלא יפחד מאוד מיום המיתה.

וכך רבן יוחנן בן זכאי תיקן את הרושם שעשה יוחנן כהן גדול, וכאמור רבן יוחנן בן זכאי החשיב מאוד את יוחנן כהן גדול כאדם גדול וצדיק (ידים ד'ו) ולכן הוא דאג לתקן רושם חטאו, **ואולי גם תיקן חטאו של יוחנן כהן גדול**, ואין לי יד ושם בקבלה לכן נסתפק ברעיון שתיקן הרושם הרע של סוף חיי יוחנן.

ונלמד מזה שאסור לנו לסמוך על עצמנו, וכפי שהגמרא אומרת ברכות כ"ט תנן: אל תאמין בעצמך עד יום מותך, שהרי יוחנן כהן גדול שמש בכהונה גדולה שמונים שנה, **ולבסוף נעשה צדוקי**, ולכן לא יאמר אדם הנה אני נקי מחטא וכל הרהור וראיית איסור תקופה ארוכה ממש ואפילו יותר משנה שלימה ולכן אין לי יותר חשש וסכנה, וזה ממש לא נכון, עלינו לזכור **"לבסוף נעשה צדוקי"**.

לכן אז אם ברצוננו לשמר את פך השמן הטהור בקדושה ובטהרה, עלינו לדעת שיש להזהר מאוד, מלבסוף נעשה צדוקי!!! ומחר כמו היום בתפילת "על הניסים בימי מתתיהו בן יוחנן כהן גדול", שוב אבכה, אוי יוחנן אוי יוחנן!!! למה???

לשנה אחרת קבעום ועשאו ימים טובים

ובעצם זה מתברר כחג של כוח ההלכה היהודית המסורה והנכונה, מעל כל הכוחות של ניצחון המלחמה, והדלקת הנרות!! והכוח הגדול הוא שנקבע בחג "וציוונו לשמוע לדברי חכמים"!!! **ככה** תיקנו את חטא יוחנן אביהם **"שלבסוף נעשה צדוקי"**, כי בן מכבד אב, בן מזכה אב.

לא פלא שרבן יוחנן בן זכאי שחי מאות שנים אחריו משתמש ביוחנן כהן גדול כסמל לצדיק ומתעלם מסופו שבסוף נעשה צדוקי, כי המשפחה ויוצאי חלציו ניקו את הרושם והנפילה שנפל.

וכ"ז? מתאים בעיקר בפרט לדעות הראשונים שיוחנן כהן גדול ששימש 80 שנה בכהונה גדולה זה היה אביו של מתתיהו, אך יש ראשונים שחולקים וטוענים שיוחנן כהן גדול שנעשה צדוקי היה בנו של שמעון ונכדו של מתתיהו, וע"י דרך אמונה של מרן הגר"ח קנייבסקי שליט"א בביאור הלכה מהלכות מעשר פ"א מ"ד.

בתפילת ערבית שוב בעת אמירת "בימי מתתיהו בן יוחנן", התחדש לי בס"ד חידוש המשך ליוחנן כהן גדול, שגם יוצאי חלציו של יוחנן כהן גדול תקנו את חטא אבי המשפחה - **"שלבסוף נעשה צדוקי"**.

הנה הגמרא בשבת כא ב אומרת **"שלושנה אחרת קבעום ועשאו ימים טובים בהלל ובהודאה"**, דהיינו שרק בשנה אחרי שהיה נס חנוכה קבעו אותו לחג לדורות!! **ורבים** שואלים, למה דחו את קביעת החג רק לשנה הבאה, ומה לא קבעו אותו מיד??

וייתכן, שאם זה היה נקבע מיד, זה הייתה החלטה מעורבת עם החלטת המנצחים, אבל המנצחים החשמונאים צאצאיו של יוחנן כהן גדול רצו לתקן את יוחנן אביהם הגדול, לכן הם החליטו לדחות את ההחלטה, ושהם לא יחליטו בכלל בעניין, רק נתנו לחכמי ישראל **"כדברי הרמב"ם** תחילת הלכות חנוכה" למעתיקי השמועה. **וכפי** שמסביר הבן יהודיע, **קבעום - בית דין למעלה ועשאו - בית דין למטה** שהם נגד הצדוקים, והם יקבעו ויחליטו על החג.

וטהר לבנו - חנוכה

קדימה צדיקים נקה את חטאינו, שלא נשאיר אחרינו לכלוך שעל צאצאנו לתקן גם עבורנו, כי גם כך יש ירידת הדורות והניסיונות רק מתגברים רח"ל, כי מיום ליום יותר בקלות אפשר לחטוא וליפול בבת אחת לשאל תחיתות, ואדרבא נקבל על עצמנו להתחזק בימי קדושת חנוכה, ותוך כדי התבוננות בנרות חנוכה נזכור את ניסי בורא עולם עמנו בימים ההם ובזמן הזה, ונקבל על עצמנו מימי החנוכה להתמסר לעבודת הבורא וכך נזכה גם את אבותינו, וככה נזכה גם שיקויים בנו ההבטחה ש"זכות אבות לבנים תזכור" - זכות האבות הקדושים, ונזכה לאור הגנוז במהרה בימינו אמן ואמן.

מוסיף והולך

סיפור נס פורים אפילו נכנס ונהיה לחלק מהתנ"ך, ואילו סיפור נס חנוכה זה היה הרבה אחרי תקופת חתימת התנ"ך.

דווקא בגלל זה רצו חז"ל לחדש לנו, שגם חג דרבנן שתקנו רבנן אחרי תקופת התנ"ך אפשר לקבל השגות גבוהות ביותר, עד כדי כך שאין יום דומה לחברו, ואפשר להתעלות בחג הזה בבחינת מוסיף והולך!!!

על כן, חובה עלינו לנצל את ימי החנוכה להתעלות מיוחדת באמת, ולקבל על עצמנו קבלות אמתיות ברי קיימא לסגור את הפרצות, שלא נשאיר פרצה אחת ליצר הרע, ובעזרת ה' נזכה לאורו של משיח שיאמר לנו ראו אורי שזורח בקרוב ממש אמן.

הדודאים נתנו ריח ועל פתחינו כל מגדים חדשים גם ישנים דודי צפנתי

ונולד לה מחמת זה עוד 2 שבטים, ואם כן יוצא שראובן בעצם עזר לאמו להחליף אותה ברחל, ועל זה ראובן לא נענש אלא אדרבא הוא פעל כראוי, ואילו כשרחל נפטרה וראובן החליף יצועי אביו שחס על כבוד אמו מול שפחת רחל, על זה ראובן נענש והפסיד את הבכורה, ולמה?? מה ההבדל ממה שפעל תחילה עם הדודאים??

התשובה שנראית פשוטה היא, שקודם בדודאים הוא לא התערב רק האימהות הקדושות התערבו ופעלו מרצונם ולדעתם ועל הסכמתו הסופית של יעקב, ואילו בסוף ראובן פעל רק על דעת עצמו ובלי רשות, לכן נכשל בחטא והפסיד.

אבל ראובן למרות טעותו, הוא חזר בתשובה כל חייו, ולא רק בתפילות, אלא גם במעשים הוא טרח להציל את יוסף, שכאשר יהודה הציע שהאחים לא יהרגו את יוסף אלא ישליכו אותו לבור, התורה מעידה שראובן רצה אחרי זה להוציא את יוסף מהבור, וכך ירצה את אביו על שבלבל יצועי אביו כפי שכתוב **בתרגום יונתן, ולכן נחשב כאילו הציל ממש.**

ובכל זאת ראובן שכל ימיו חזר בתשובה, לא עזרה לו חזרתו בתשובה כלפי ברכת יעקב בסוף חייו, אלא עדיין יעקב אבינו בברכות שלפני פטירתו גער בו על המעשה והעניש אותו, וזאת למרות שכל חייו ראובן חזר בתשובה!!!

אבל למרות שראובן לא זכה לברכת יעקב, בכל זאת הוא זכה לתקן את עוונותיו, מכוח התשובה שעשה כל חייו, ולא רק שתיקן את חטאו אלא היות וחטאו התחיל מכך שטעה והשווה את מעשהו האחרון מכוח הדודאים שנתן תחילה, ממילא בחטאו הוא כביכול גרם לדודאים להריח רע, שפגם את המצווה שעשה תחילה כי מחמתם חטא וטעה בהמשך.

אומנם מאחר שחזר בתשובה שלימה כל חייו, ממילא הדודאים שוב נתנו ריח, שהכל נהפך לריח טוב, כי תשובה הופכת עבירות למצוות כאשר התשובה היא מתוך אהבת ה', ותשובה משך כל החיים זה בפשטות לא רק מחמת פחד העונש אלא מתוך אהבת ה'.

וזכה ריחו הטוב של ראובן - **הדודאים**, שהשריש את המושג **תשובה בכל ימיו**, שגם דורות אחריו, מזרעו היה אדם שגם חזר בתשובה כל ימיו, והוא: **און בן פלת**, שנקרא שמו און כמאמר הגמרא כי כל ימיו היה באינינות על חטאו שהתחיל לחלוק על משה רבינו במחלוקת קרח.

בשבת קודש וישב, שאלני ידידי הרה"ג ר' שמעון מוזס שליט"א מדוע דווקא כלפי חג חנוכה מצאנו את המושג של מהדרין מן המהדרין?? וכמו כן מדוע רק בחנוכה יש את ההידור של מוסיף והולך?? **ונראה** לחדש בפשיטות, שדווקא בגלל שחג החנוכה זה חג מדרבנן, וכמו כן הוא החג המאוחר ביותר שיש שהרי חג פורים קדם לו כ 200 שנה, ואת חג הפורים תקנו אנשי כנסת הגדולה, **ואכן**

מונא במדרש "המובא בילקוט ראובני" פרשת ויצא על הפסוק: **"הדודאים נתנו ריח - זה ראובן שהציל את יוסף מן הבור, וצריך להבין מה הקשר בין הדודאים לעניין זה שראובן ניסה להציל את יוסף מהבור?? וממשיך המדרש "ועל פתחינו כל מגדים - זה נר חנוכה (שמצוה להדליק על פתח ביתו מבחוץ, שוב ראיתי כן בשם מדרש חזית שיר השירים ז' יד'.**

ורבים תמהו מה הקשר בין הדברים?? **ובדרך** אפשר נראה לבאר, שכידוע עצם מה שמצאו את הפח היה נס, כי היוונים כמפורש **במדרש בית המדרש חזו א' וכן מובא בשאלות דר' אחאי גאון בראשית ב' כז' ובב"ח סימן תר"ע מברייתא** שבעצה של המושמד **תתני בן פחת** חיפשו בכל מקום לטמאות את כל השמנים בכדי לבטל את מצוות הדלקת הנרות בקדושה, חוץ מאותו פח שמן טהור שנטמן, שמצאו מונח תחת המזבח, וכתוב באוצר המדרשים על חנוכה **עמוד קצב' ג' וביוצרות** לשבת שני של חנוכה **מריב מנחם בן מכיר "וחנכו וכבדו את היכל ההעלות נרות באומן, כחפשו ומצאו בשיתין** (ביסודות המזבח)".

וצריך להבין מדוע היוונים למרות עזרתו של המושמד הרשע בכל זאת לא גילו את מסתור זה?? **וייתכן** לתרץ על פי הגמרא **סוכה מט'** שכתוב שם: תניא א"ר אלעזר בר צדוק לול קטן היה בין כבש למזבח במערבו של כבש, ואחת לשבעים שנה פרחי כהונה יורדין לשם ומלקטין משם יין קרוש שדומה לעיגולי דבילה - תאנים מיובשות, ובאין ושורפין אותו בקדושה, שנאמר בקדש הסך נסך שכר לה'.

ולפי זה נראה שהיוונים בכוונה לא חיפשו שם כי לא העלו על דעתם שבמקום ששם צבור יין נסך במשך עשרות ומאות שנים שאפילו מתקרב לגושים כתאנים, ובפשטות אמור להיות שם ריח חריף ביותר של יין, ולכן סברו היוונים שבמקום כזה לא יניחו שמן טהור להדלקה כי הריח החריף של היין עלול לפסול את השמן, ואולי חשבו שזה כלול בפסולים שהביאה המשנה **מנחות פו'.**

וזה הנס שחידש הכהן הגדול, שלא רק שידע שיהיה נס ופח השמן הקטן יספיק לשמונה ימים, הוא גם ידע ששמן זה לא רק שלא יושפע לרעה מהריחות העזים של היין, אלא אדרבא יהיה בו ריח נפלא של מגדים, וזה הרמז שנרמז **"ועל פתחינו כל מגדים"**, שכולם ידעו שבשמן שנמצא בנס היה ריח נפלא שהפיץ ריחו הטוב לכולם.

והנה אצל ראובן בתחילה הוא מצא דודאים ומסרם לאמו לאה, ורחל ביקשה אותם ובשכר זה לאה קיבלה את יעקב

וטהר לבנו - חנוכה

לכמו שהשפעת התשובה של ראובן בתוספת מעשיו לחזק את התשובה גם במעשים, משפיעה לדורות הבאים, כך נס נר חנוכה יפיץ אורו וריחו הקדוש לדורות הבאים שנוכל בימי החנוכה להתקדש ולהתעלות ונהיה מוסיף והולך בעזרת ה' אמן.

נס פח השמן נוסד בעבודת יעקב אצל לבן במשך 20 - א

ואכן מיד ראו זאת כולם כי המים עלו לקראתו. ויתכן בדרך אפשר שגם בגלל שהמים שעלו לקראתו ממילא היה קל להסיר את המכסה ולהסירו כי המכסה צף על פני המים,

וכך ראו כולם בחוש שיעקב לא חיסר מאום כי הברכה באה בגללו וגם נותרה לאחר שהשקה את צאן לבן, והגבורה שלו הייתה או ברחניות או כי ניגש להסיר את האבן לפני שידע שהמים כבר עלו לקראתו, ואולי אפשר להוסיף שלפני שידע יעקב שיעלו המים לקראתו חישוב להשקות צאן רחל בעדים שלא לקח יותר מהרגלה ויל"ע.

ודווקא ליעקב עלו המים ולא לרחל ואפילו לרבקה עלו אבל בפשטות חזרו למטה ולא נתברכו לכל אנשי המקום בעבורה, וכל זה מחמת עבודת הקודש של יעקב אבינו אצל לבן וכפי שיתבאר לקמן.

והנה כאן טמון הנס שהיה בפח השמן של חנוכה שלא התרוקן למרות שימוש ביום הראשון וכן בשאר ימי חנוכה, ואם כן מהות נס כזה כמו של נס פח השמן החזיק את יעקב צדיק, וגם לקיים תרי"ג מצוות בשלימות ב20 שנה שהיה אצל לבן, וגם להתנסות בניסיון שלא למדתי מדרכו הרעה וכפי המאמר דלקמן.

מי הבאר עלו לקראת יעקב וכך נשאר למעלה כל 20 שנה – פירסומא ניסא - ב

וכיון שבא יעקב הצדיק התברכו המים בשפע – ובפשטות הכוונה שהמים נשאר למעלה עד פי הבאר כל 20 שנה, כך שלא חסרו להם המים בנס גלוי שכל אנשי המקום ראו והכירו בנס בבירור, וכן מצוות פירסומא ניסא בחנוכה.

בפסוק "ונאספו שמה כל העדרים וגללו את האבן מעל פי הבאר והשיבו את האבן למקומה", ביארתי בפרשת ויצא, שיעקב אבינו תמה הרי עוד היום גדול מדוע מתבטלים הרועים הממתיינים שעות מיותרות, ואז הסבירו לו שהאבן כבידה ורק כל הרועים יחד יכולים להוריד את האבן, ולכן מתעכבים שעות עד שכל הרועים יגיעו, ולמה עשו כך?? אלא ההסבר הוא, כי היה קצת מים ולא רצו שאחד הרועים יקח יותר מים ממה שמגיע לו ויחסר לאחרים, לכן הניחו אבן כבידה שכולם יהיו בעת חלוקת המים, ע"פ הסברו של הרב הירש.

אומנם כאשר יעקב הוריד את האבן, לא כתוב שהחזירה למקומה, ולמה?? או שחיכה שכל הרועים יחזירו את האבן הכבדה בסיום שאביהם, אבל עדיין קשה כפי שהקשה הגאון הרב אליהו פרידלנדר שליט"א שמדוע אין חשש גזל במה שהשקה יעקב את צאן לבן תכף ולא המתין לבא כל הרועים שיהיה חלוקה במידה מדודה בין כולם כפי שנהגו?? וגם אם יקח פחות מהרגלה עדיין יחשדו בו?

ולכן נראה לתרץ, שאכן כבר לא היה צורך לשים מכסה כבד כל כך, כי כאשר יעקב אבינו הגיע היה ברכה במים והיה בשפע לכולם ולא היה צורך לשמור עליהם פן יחסר

כתב הילקוט שמעוני שלבן מכונה לבן הרמאי כי רימה את כל אנשי מקומו, ולא רק בגלל שרימה את יעקב אבינו, וכך מספר המדרש, "ויאסוף לבן את כל אנשי המקום ויעש משתה", אמר להם יודעים אתם שהיינו זחוקים במים

פך שמן הטהור - עבודת יעקב אצל לבן - ג

אבל היות ולבן היה אוהב כסף, לכן חשב לגרום ניסיונות קשים מאוד ברוחניות ליעקב כך שיעקב ימסור נפש להתקדש ולשמור על כל התרי"ג במסירות נפש מדהימה, וכך יעקב יהיה צדיק עוד יותר גדול וכך יתרבה הברכה והעשירות בבית לבן.

ואכן הכל פעל כשורה, אבל ברגע שיעקב פנה ללכת מלבן והעשירות התרוקנה מלבן, ממילא לבן הרשע נהפך לאויב ורצה להרוג את יעקב וכל יוצאי חלציו כי כבר אין לו חפץ בהם. **ומדהים** ש 20 שנה לבן הרשע קידם את יעקב לדרגות עצומות בקדושה וביראת שמים ודקדוק הלכה, כל זה נמחק כשנגמר לו האינטרסים האישיים שלו, לכסף!!!

אומנם יש כאן יותר מזה, שהרי רש"י כתב ולא למדתי מדרכיו הרעים, שלא עבדתי את ה' מתוך אינטרס כלשהוא אלא רק לשם שמים בלבד לא כלבן שפעל לשם אינטרס, ולא מתוך רצון לרצות את לבן ואנשי המקום, ולא מתוך לחץ שלבן לחץ אותנו כי לא רצה חלילה לעבוד את ה' מתוך נגיעת אדם טמא ורשע בעבודת הקודש שלו, אלא הכל אך ורק לשם שמים בלבד.

התבוננתי בדבר שרבקה שלחה את יעקב ללבן הרשע כהגנה מפני עשו הרשע, זה מדהים שאצל לבן היה הגנה ליעקב מעשו, וכי כוחות טומאה הגנו על כוחות קדושה?? וכי כביכול עשו כוחות הטומאה קואליציה עם יעקב וכך היה הגנה ליעקב מול רשע אחר – עשו??

וגם מתי ארמי היה אובד אבי?? מתי ביקש לבן לעקור את הכל?? ומצאתי שכתב רש"י **זברים** נו' לעקור את הכל: **כשרדף אחרי יעקב**, רק אז עם תום 20 שנות חיי יעקב עם לבן רק אז ביקש לבן לעקור את הכל, וכל כך למה?? **ואיך** יתכן שקודם **לבן שהוא יצר הרע** כדברי הזוהר הקדוש, לא ניסה להרוג את יעקב, והרי יעקב טוען שזה היה ניסיון עצום לחיות עם לבן 20 שנה ולשמור את כל התרי"ג??

אלא התשובה לכל פשוטה היא, **לבן אהב כסף והמון כסף**, וברגע שקלט שיעקב הצדיק מביא ברכה לעיר וללבן ממילא לבן שמר עליו שלא יהרגו את יעקב, ולא עוד אלא לבן רצה שיעקב ישאר צדיק, כי אם יעקב יתקלקל אצל לבן ממילא כבר לא ברכה בזכות יעקב.

וזו בדיוק פח השמן הטהור שטמן יעקב אבינו בעבודתו המושלמת אצל לבן, עבודת השם בקדושה ובטהרה בלי נגיעות ובלי אינטרסים, ודווקא בגלל שלבן כביכול דחף את יעקב להתאמץ ביראת שמים ובעבודת ה' למען שתשרה לו הברכה, זה כעין וטמאו כל השמנים, שלבן נגע בעבודת הקודש של יעקב, אבל יעקב אבינו נלחם שלא יהיה ללבן שום נגיעה בו אלא כיום כל המצוות הוא עשה בלי קשר לרצון לבן כלל אלא מאה אחוז לשם שמים ממש בלי שום נגיעה, - פך השמן הטהור.

בחנוכה "האר נא" אור התורה וחיזוקי היהדות והקדושה
ע"י תרומתך לספרי "וטהר לבנו"
מהדורה חדשה 6 כרכים!!!

אנא התפללו על כך שאזכה להדפיס בקרוב ממש בס"ד מהדורה זו אמן.

דמי קדימה במחיר עלות – כ 150 ש"ח.

הנצחה = עמוד 100 דף 200 פרשה 2850 כרך 27000

כל המהדורה 140,000 – 5 הכרכים

קדימה "קח חלק בזיכוי הרבים העצום" - רבים
הציל מעוון!!!

מרן שר התורה רבי חיים קנייבסקי שליט"א !!! כתב הסכמה מיוחדת לספר,

ומרן בקבלתו הספרים שר כמה פעמים בהתלהבות : וטהר לבנו בתורתך ודבק לבנו
במצוותיך ויחד לבבנו לאהבה וליראה את שמך.

**** כי הוא חידוש עצום וחיזוק אדיר לשבת ולנשמה**

יוחנן ריינר 106855@gmail.com [0527120333](tel:0527120333)

התורמים – הראשונים לדבר מצווה

כרך שישי "מועדים" נתרם

ע"י הרב מיכאל נודל שליט"א משיקגו ארה"ב
לע"נ זקנינו הצדיק משרידי נאורדוק רב אהרן צבי נודעל זצ"ל

ר' חיים זיגלבוים שליט"א בן הרב שמואל זצ"ל מארה"ב מנדב פרשת "פנחס".
ידידי הראל דנינו מנדב פרשת "בראשית".
רב י' טויב מנדב "פרשה" לע"נ אביו הצדיק זצ"ל

וגב' ליאורה טויב מתל אביב מזמינה בין 10 ל 20 סטים
ועוד 40 אנשים כבר הזמינו את הסט החדש – אנא צרף שמך בתרומה בל"נ להדפסת הספרים בבקשה.

התשלום לא עכשיו – רק כאשר אראה שיש תרומות לרוב הוצאת המהדורה בס"ד

יהודי יקר – את האמת אתה יודע!!!

עילוי נשמת יקירך בעולם האמת, יהיה בספר שמחזק רבים והשיב רבים וטובים מעון!!

כפי שכתב מרן שר התורה רבי חיים קנייבסקי בהסכמתו לספר
הספר "מעורר מאוד" ליראת שמים, ולמידות טובות וללימוד התורה

תרמת – באפשרותך לחלק את הספרים חנים כראונך הטהור – לשיבות וכוללים וזיכוי הרבים אמיתי, ולא למטרת רווח!!

"שנה" אני ממתין לתורמים!!! וזה עדיין מתעכב!!! אבל אני מאמין שכל שבוע שהדפסת הספר מתעכב זה
משמים, ומתברר לטובה, כי בינתיים בס"ד נוספים עוד חידושים לספרים, אבל תפילתי שכבר שאזכה להדפיסם
ולחלקם בישראל, ולחזק הדור אמן.